

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 5, Issue 4, December 2017, p. 920-950

Received	Reviewed	Published	Doi Number
05.12.2017	15.12.2017	25.12.2017	10.18298/ijlet.2433

The Semiological Analysis of the Story the Selfish Giant by Oscar Wilde and Evaluation of Its Turkish Translations through the Semiotics of Translation

Sündüz ÖZTÜRK KASAR¹ & Elif BATU²

ABSTRACT

This study aims to analyze the story which is titled The Selfish Giant by Oscar Wilde in the context of the semiological analysis and to evaluate Turkish translations of the work in the context of the translation semiotics. The analysis has been practiced on the original text published in 1962 by Penguin Puffin Books. The eight different translations of the work by Nurettin Sevin, Rıza Can, Özgü Çelik, Roza Hakmen & Fatih Özgüven, Orhan Düz, Suat Ertüzün, İbrahim Şener and Şemsettin Yeltekin have been chosen as data collection tools of the translation evaluation. The semiological analysis method which rooted in Greimas's and Barthes's methods, took form by Coquet's theory and finally developed by Sündüz Öztürk Kasar has been based on while analyzing the original text. Also, The Systematique of The Designificative Tendencies in Translation by Öztürk Kasar has been based on while evaluating the data obtained from this analysis for the translation evaluation. The findings show that the translators mostly had the designative tendencies during the process of Turkish translation. These tendencies and their frequency order in the translated texts are: The tendency of "disruption of meaning" (twenty five times), the tendency of "annihilation of meaning" (fifteen times), "over-interpretation of meaning" (fourteen times), "shift in meaning" (eight times), "blurring of meaning" (four times), "under-representation of meaning" (three times), and lastly, the tendency of "distortion of meaning" twice. As a result, it is clear that, before translating a literary work, to do a semiotic analysis of the work or at least to read it in a semiotic viewpoint can be very useful to the translator in the process of translation. There may be found more designative tendencies in the translations performed without the help of the semiological analysis.

Key Words: The semiotics of translation, semiological analysis, the systematique of the designificative tendencies in translation, Sündüz Öztürk Kasar, Oscar Wilde.

Oscar Wilde'nin Bencil Dev Öyküsünün Göstergibilimsel Çözümlemesi ve Çeviri Göstergibilimi Bağlamında Türkçe Çevirilerinin Değerlendirilmesi

ÖZET

Bu çalışma Oscar Wilde'in Bencil Dev başlıklı öyküsünün göstergibilimsel çözümlemesini yapmayı ve eserin Türkçe çevirilerini çeviri göstergibilimi bağlamında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çözümleme, öykünün 1962'de Penguin yayınevi tarafından yayımlanan özgün metni üzerinden gerçekleştirilmiştir. Eserin Nurettin Sevin, Rıza Can, Özgü Çelik, Roza Hakmen & Fatih Özgüven, Orhan Düz, Suat Ertüzün, İbrahim Şener ve Şemsettin Yeltekin tarafından yapılmış sekiz farklı Türkçe çevirisi ise çeviri değerlendirmesinde veri toplama araçları olarak belirlenmiştir. Özgün metnin göstergibilimsel çözümlemesinde Greimas'ın ve Barthes'ın yöntemlerinden hareketle, Coquet'nin görüşleriyle şekillenen ve nihayetinde Öztürk Kasar tarafından çevrilecek bir metne uygulamak üzere yalınlaştırılan göstergibilimsel çözümleme yöntemi temel alınmıştır. Çeviri değerlendirmesi için bu çözümlemeye elde edilen veriler de Öztürk Kasar'ın Çeviride Anlam Bozucu Eğilimler Dizgeselliği temel alınarak değerlendirilmiştir. Bulgular, Türkçe çevirileri gerçekleştirirken çevirmenlerin çok defa anlam bozucu eğilimler içerisinde olduklarını göstermiştir. Söz konusu eğilim türleri ve bunların çeviri metinlerde sıklıkla rastlanma sıralaması şöyle belirlenmiştir: "Anlamın bozulması" eğilimi (yirmi beş noktada), "anlamın yok edilmesi" eğilimi (on beş noktada), "anlamın aşırı yorumlanması" (on dört noktada), "anlamın kaydırılması" (sekiz noktada), "anlamın bulanıklaştırılması" (dört noktada), "anlamın eksik yorumlanması" (üç noktada) ve son olarak da iki noktada "anlamın çarpıtılması" eğilimi. Sonuç olarak, görülmüştür ki, yazınsal bir eseri çevirmeden önce o eserin göstergibilimsel çözümlemesi yapmak ya da en azından onu göstergibilimsel bakış açısıyla okumak eserin çeviri sürecinde çevirmene çok yardımcı olabilir. Göstergibilimsel çözümlemenin yardımı olmaksızın gerçekleştirilen çevirilerde çok daha fazla anlam sorunuyla karşılaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: Çeviri göstergibilimi, göstergibilimsel çözümleme, çeviride anlam bozucu eğilimler dizgeselliği, Sündüz Öztürk Kasar, Oscar Wilde.

¹ Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, sunduzkasar@hotmail.com

² Yıldız Teknik Üniversitesi, Diller ve Kültürlerarası Çeviribilim Doktora Programı öğrencisi, elifbatu@windowsslive.com

1. Giriş

Bir bilim dalı olarak göstergebilimin kuruluşu 20. Yüzyılın ilk çeyreğinde İsviçreli Dilbilimci Ferdinand de Saussure'ün (1857 – 1913) öncülüğünde gerçekleşmiştir. Dili de göstergelerden oluşan bir dizge olarak tanımlayan Saussure, ileride kesinlikle kurulacağını belirttiği bir bilim dalı olarak göstergebilimi şöyle tanımlamıştır:

“Göstergelerin toplum yaşamı içindeki yaşamını inceleyecek bir bilim tasarlanabilir: Toplumsal ruhbilime, bunun sonucu olarak da genel ruhbilime bağlanacak bir bilim. Göstergebilim (Fr. sémiologie, Yun. semion – gösterge – den) diye adlandıracağız bu bilimi. Göstergebilim, göstergelerin ne olduğunu, hangi yasalara bağlandığını, öğretecek bize. Henüz yok böyle bir bilim, onun için, göstergebilimin nasıl bir şey olacağını söyleyemeyiz. Ama kurulması gerekli; yeri önceden belli. Dilbilim, bu genel nitelikli bilimin bir bölümünden başka bir şey değil. Onun için, göstergebilimin bulacağı yasalar dilbilime de uygulanabilecek. Böylece, insana ilişkin olgular bütünü içinde dilbilim iyice belirlenmiş bir alana bağlanabilecek. (Saussure, 1998:46).

Saussure'den sonra çok sayıda dilbilimcinin katkılarıyla göstergebilim, 1960'lardan sonra bağımsız bir alan haline gelmiştir. Ancak bu çalışmada, Greimas, Barthes, Coquet ve Öztürk Kasar'ın görüşlerinden yola çıkılarak oluşturulan bir göstergebilimsel çözümleme yöntemi kullanılacağından, özellikle bu kuramcıların yaklaşımları ile ilgili bilgi vermek yerinde olacaktır.

Göstergebilimin kurucusu olarak Saussure kabul edilecekse, yazınsal göstergebilimin kurucusunun da Litvanya asıllı Fransız dilbilimci Algirdas Julien Greimas (1917 – 1992) olduğu söylenebilir. Kurucusu olduğu Paris Göstergebilim Okulu'yla alanı sürekli geliştiren Greimas'ın göstergebilimin özerk bir alan haline gelmesinde katkısı büyüktür. Bugün çağdaş göstergebilimsel çözümleme yönteminde kullanılan eyleyenler modelini ve bir anlatı izlencesinin çeşitli aşamalarını, kesitleme ölçütlerini, yerdeşlikleri, göstergebilimsel dörtgen kavramını ve daha nice temel çözümleme ögesini ortaya koymuştur. Anlatı için belirlediği altı birimi, özne, nesne, gönderen, gönderilen, yardım eden ve karşı çıkan olmak üzere birer actant (eyleyen) olarak görmüştür. Anlamli dönüşümleri saptayan kimi ölçütler uyarınca metni birimlere ayırma işlemi olarak tanımlanabilecek kesitleme ise anlatıyı daha kolay ele alınabilir hale getirmeyi amaçlar. Bir metindeki görünen anlamdan ve metnin sözdizimsel yapısından yola çıkarak temeldeki görünmeyen, derin anlamı ortaya koymayı hedefleyen Greimas'ın yöntemi oldukça matematiksel ve simgesel mantığa dayanır. Metnin içerdiği bağıntıları ve karşıtlıkları yorumlayarak onları göstergebilimsel dörtgen adı verilen bir şemayla gösterir.

Greimas ayrıca, altı temel anlatı biriminden biri olan 'özne' için dört ana kiplik belirler. Kiplik, öznenin eylemini gerçekleştirirken içinde bulunduğu, koşullara bağlı olarak değişebilen durumları ifade eder. Özerk bir öznenin kiplikleri 'yapmayı istemek' 'yapabilmek' ve 'yapmayı bilmek' şeklindedir. Bağımlı özne söz konusu olduğunda ise, 'zorunda olmak' kipliği bu üç kipliği yöneten kiplik konumundadır. Bir metindeki anlamsal tutarlılığı ve bütünlüğü var eden, metinde çokça tekrar edilen anlam birimlerinin o metnin yerdeşliğine işaret ettiğini söyleyen Greimas, yerdeşliği ise “sıklıkla yinelenen anlamsal kategoriler bütünü” (Greimas, 1987: 188) olarak tanımlar.

Greimas bugün kullanılmakta olan göstergebilimsel çözümleme yönteminin mimarı olarak düşünülürse, meslektaşısı ve yakın arkadaşı Roland Barthes'ın (1915 – 1980) da göstergebilimin bugünkü yaygın kullanımında ve birbirinden çok farklı alanlarda uygulamalar yapan göstergebilimin

bu doğrultuda alt dallarının oluşumunda öncü rolü oynadığı söylenebilir. Barthes eserlerinde, yine öncelikle yazınsal metinlerden olmak üzere mitolojiler, giyim, mobilya, şehir yerleşimi ve reklam gibi çok çeşitli alanlardan göstergeler çözümlenmiştir. Göstergeleri yorumlarken Greimas gibi iki farklı anlam düzeyinden yola çıkar. İlk etapta belirgin olan birincil gösterilenleri düz anlam, göstergelerin örtük bir şekilde ifade ettiği ikincil gösterilenleri de yananlam olarak niteler. Barthes, Greimas'dan farklı olarak bir yapıtı ya da herhangi bir inceleme nesnesini salt kendi yapısı içinde bir bütünlük olarak ele alıp, yalnızca kendisinden hareketle çözümlenmemiş; göstergeleri ayırıp çözümlerken bunları tarihsel, kültürel ve ideolojik bağlarıyla birlikte değerlendirmiştir. Bir metindeki gizem unsurlarını, bilmeceleri, şaşırtmacaları, kelime oyunlarını, atasözü ve özdeyiş göndermelerini, tarihsel, felsefi, toplumsal, ideolojik, mitolojik ya da yazınsal göndermeleri açıklayarak çözümlenmiştir.

Greimas'ın çevresinde oluşan ancak, dünyanın birçok ülkesinde üyeleri bulunan Paris Göstergebilim Okulu'nun en önemli temsilcilerinden 1928 doğumlu Jean-Claude Coquet de alana söylem, özne ve öznellik yetisi kavramlarında derinleşmeyi; söyleyenler tipolojisini ve söyleyenler kuramını getirmiştir. Coquet Greimas'ın ve özellikle de Emile Benveniste'in görüşlerinden hareket ederek onları bir adım daha ileri götürmüştür. Greimas'ın yalnızca sözceye yönelik bir kuram öngörerek metnin içine hapsettiği yazınsal göstergebilimi Coquet, 'nesne göstergebilimi' olarak, sözceleme çerçevesine oturttuğu; söylem ve özne kavramlarına yoğunlaştığı kendi yaklaşımını ise 'özne göstergebilimi' olarak adlandırır (Öztürk Kasar, 2012b: 427-429). Benveniste ise insanın ancak dil içinde ve dil aracılığıyla özne olarak ortaya çıkabildiğini belirtir ve öznellik yetisini konuşanın kendisini özne olarak ortaya koyma yetisi biçiminde tanımlar. Coquet ise Benveniste'e ek olarak, Öznenin sözceleme eylemi esnasında gerçekleştirdiği yargılarla, değerlendirmelerle; tüm ifade ettikleriyle kendini; kendi kimliğini ortaya koyduğuna; yani konuşurken söyleyen ve söylediklerini üstlenen bir özne olarak ortaya çıktığına işaret etmiştir (Coquet, 1989: 141). Ayrıca, Coquet söylemde 'ben' in yanında bir de 'sen' in varlığına dikkat çeker. Dilin, dil kullanımının; söylemin var olabilmesi için bu ikili ilişkinin zorunlu olduğunu; kendini ifade eden bir öznenin (ben) varlığının onu dinleyenlerin, anlayanların ve değerlendirenlerin (sen) varlığı olmaksızın düşünülemediğini söyler (Coquet, 1989: 145). Söyleyenler kuramı olarak adlandırdığı bir göstergebilim anlayışına sahip olan Coquet ayrıca, söyleyenin dört bileşenden (temel bileşen, kavramlaştırıcı bileşen, içkin bileşen ve aşkın bileşen) meydana geldiğini ifade eder ve geliştirdiği söyleyenler tipolojisiyle üç tür özne (özne, yükümsüz özne ve eşik özne) bulunduğunu açıklar (Öztürk Kasar, 2012b: 429). Coquet'ye göre, söylem edimi sırasında devreye giren, söyleyeni meydana getiren bu dört bileşen, biri özerklik alanı diğeri bağımlılık alanı olmak üzere, söyleyenin iki farklı alanında etkindir. Temel bileşen insan bedenidir. Beden aracılığıyla; bedene ait duyularla algılananlar bir eleme işleminden sonra değerlendirilmek üzere kavramlaştırıcı bileşene; yani akla ulaştırılır. Beş duyu vasıtasıyla iletilenler akılda değerlendirilir ve yargılar oluşur. Temel bileşen ve kavramlaştırıcı bileşen de böylece söyleyenin özerklik alanını oluştururlar. İnsan algıları sınırlı ve de bağımlı olduğu için; yani, söyleyenin algıları ve yargıları onun içinde ve üstünde işleyen güçler tarafından yönetildiği için söyleyenin bir de bağımlılık alanı vardır. İnsanın içine yerleşmiş olan ve insanı içeriden esir alan güçler içkin bileşenlerdir. Coquet bunları itkiler ve tutkular olarak ikiye ayırır. İtkilere örnek olarak açlık, susuzluk, saldırganlık, cinsellik ve hayatta kalma içgüdüleri, tutkulara örnek olarak da aşk, sevgi, hırs, kıskançlık, öfke, korku ve merak verilebilir. Aşkın bileşen ise, insanı aşan, üzerine yerleşen ve onu yöneten, yönlendiren güçlerdir. Coquet bunları da kozmik güçler ve simgesel güçler olarak ikiye ayırır. İnsan algısını ve yargısını etkileyen ay ve dünyanın hareketleri, güneşe göre değişen konumları, aşırı sıcaklar, şiddetli rüzgârlar, yer sarsıntısı, sel gibi doğa olayları birer kozmik güç

örneğidir. İnsan düşüncesini ve davranışını baskılayan, belirli biçimlerde yönlendiren tüm kurum ve etmenler; din, ahlak, hukuk, toplumsal tabular, gelenek ve görenekler, adetler, yerel ve / veya evrensel kabuller birer simgesel güç örneğidir. Göstergibilimin o güne dek ele aldığı bilinçli ve / veya istemli bir biçimde anlam üreten özneye ek olarak Coquet'nin belirlediği iki farklı tür özne olan eşik özne ve yükümsüz özne bilinçli ve / ya da istemli söylem üreticisi durumunda değildir; söylerler ancak söylediklerini üstlenemezler çünkü söylemleri sağlıklı bir bilinç çerçevesinde gerçekleşmiş değildir, hatta bazen mantıksal tutarlılıktan da yoksundur. Yahut da öznenin iradesi dışında oluşturulmuştur. Özne bilincini ve yargılama yeteneğini geçici ya da kalıcı olarak yitirebilir ve ürettiği söylemin yükümlülüğünü taşıyamayacak duruma gelebilir; yani yükümsüz özneye (non-sujet) dönüşebilir. Öznelikle yükümsüz öznellik arasında bir de geçiş durumu; yani eşik öznellik (quasi-sujet) söz konusudur. Örneğin gece yarısı bir kâbus nedeniyle uyanmak durumunda olduğu gibi bilincin belirli bir süre için henüz açılmadığı zamanda insan bir özne durumunda değildir ama öznellik durumunun eşikindedir, bilinci açıldığı anda özneye dönüşür Öztürk Kasar, 2012b: 429-431). Bu çalışmanın uygulama bölümünde de görülebileceği gibi; bir söylemin anlam evrenini çözümleyebilmek için söylemi üreten öznenin (söz gelimi, yazınsal yapıtlar için metindeki kahramanların) bu üç durumdan hangisinde, hangi nedenlerle bulunduğunu saptamak önemlidir.

Sündüz Öztürk Kasar ise, üçlü söyleyenler tipolojisi içinde söylem üreticisinin hangi durumda olduğunun saptanabilmesi için Jean-Claude Coquet'nin öznellik durumlarına ilişkin verdiği örneklerden yola çıkarak bunları çeşitlendirmiş ve sistemli bir sınıflandırmasını gerçekleştirmiştir. Öztürk Kasar'a göre, yükümsüz öznellik halinin bağlı olduğu etmenler şu şekilde, sekiz ana öbekte toplanabilir:

1. Doğa gereği bilinç yokluğu ya da yetersizliği
2. Patolojik bir durumdan kaynaklanan bilinç eksikliği
3. Bazı tedavi amaçlı maddelerin etkisiyle bilinç dışına çıkılan durumlar
4. Bazı kimyasal maddelerin etkisiyle bilinç dışına çıkma hali
5. İç ve dış nedenlere bağlı bedensel dengesizlik durumları
 - 5.1. İtkiler türündeki içkin bileşenden kaynaklanan durumlar
 - 5.2. Tutkular türündeki içkin bileşenden kaynaklanan durumlar
 - 5.2.1. Esenlikli durum
 - 5.2.2. Esenliksiz durum
 - 5.2.3. Ne esenlikli ne esenliksiz durum; bir başka deyişle, coşku kökenli olmayan bedensel dengesizlik durumu
 - 5.3. Kozmik nitelikteki bir aşkın bileşenden kaynaklanan bedensel dengesizlik durumu
6. Aşkın bir bileşene boyun eğme halinde oluşan yükümsüz öznellik durumları

6.1. Az ya da çok içselleştirilmiş sembolik nitelikte bir aşkın bileşene boyun eğme

6.2. Korku salan ya da işkence eden baskın nitelikte bir aşkın bileşene boyun eğme

6.3. Söyleyenin iradesi üzerine etki eden bir bileşene boyun eğmesi

7. Robotlaş(tırıl)mış özne durumu

8. Bir işleve indirgenmiş kimlik: biçim-özne durumu (Öztürk Kasar, 2009: 3-6 & 2017: 183-199).

Bu çalışmada da kullanılan göstergebilimsel çözümleme yöntemi Paris Göstergebilim Okulu bağlamında geliştirilen yöntemlerin yalınlaştırılmış bir sentezinden oluşmaktadır ve Jean-Claude Coquet'nin Söyleyenler Kuramı çerçevesinde Sündüz Öztürk Kasar tarafından çeviri etkinliğinde yararlanılmak üzere önerilmiştir.

2. Yöntem

Veri toplama araçları, veri toplama yöntemi ve veri çözümleme yöntemi bu bölümde yer alacaktır.

2.1. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada yer alan çözümlemenin inceleme metni, Oscar Wilde'ın (1962) Penguin Puffin Books tarafından yayınlanan, The Happy Prince and Other Stories (1962) adlı öykü kitabında yer alan The Selfish Giant (Bencil Dev) isimli kısa öyküsüdür. Çeviri göstergebilimi bakış açısıyla metnin çeviri değerlendirmesi yapılırken bu eserin Nurettin Sevin (2011), Rıza Can (2006), Özgü Çelik (2008), Roza Hakmen & Fatih Özgüven (2013), Orhan Düz (2010), Suat Ertüzün (2012), İbrahim Şener (2014) ve Şemsettin Yeltekin (2014) tarafından gerçekleştirilen Türkçe çevirileri kullanılmıştır.

2.2. Veri Toplama Yöntemi

Veri toplama amacıyla Oscar Wilde'ın özgün metninin (1962) göstergebilimsel çözümlemesini yapmak üzere yukarıda kısaca tanıtılan Paris Göstergebilim Okulu'nun çözümleme yönteminden yararlanılacaktır. Çözümlemenin çerçevesini, Jean-Claude Coquet'nin söyleyenler kuramı ve söyleyenler tipolojisi çizecektir. Öztürk Kasar'ın Coquet'nin yükümsüz özne kavramı için geliştirmiş olduğu tipoloji ışığında da yükümsüz özne örnekleri değerlendirilecektir. Özgün metnin göstergebilimsel çözümlemesi sonucunda elde edilen verilerin ışığında, öykünün sekiz farklı Türkçe çevirisinin değerlendirmeleri ise

Öztürk Kasar'ın geliştirdiği “Çeviride Anlam Bozucu Eğilimler Dizgeselliği” temel alınarak yapılacaktır.

Anlam Bozucu Eğilimler Dizgeselliği, Öztürk Kasar tarafından öncelikle Fransızca olarak oluşturulmuş olup (Öztürk Kasar 2009, 193), Yıldız Teknik Üniversitesi Diller ve Kültürlerarası Çeviribilim Doktora Programı kapsamında yapılan Çeviri Göstergebilimi derslerinin akışında Öztürk Kasar tarafından yeniden ele alınıp geliştirilmiş ve sırasıyla Türkçe olarak (Öztürk Kasar, S. & Tuna, D., 2015: 463), Fransızca olarak (Öztürk Kasar, S. & Tuna, D., 2016: 89-91) ve İngilizce olarak (Öztürk Kasar, S. & Tuna, D., 2017: 463); roman ve şiir çevirilerine yönelik çözümleme ve karşılaştırma uygulamalarıyla yayınlanmıştır. Anlam Bozucu Eğilimler Dizgeselliği, roman ve şiir çevirilerinin yanı sıra, çeşitli çalışmalarda oyun çevirilerinin çözümlenmesi ve karşılaştırılması kapsamında da temel

alınmış olup (Öztürk Kasar, S. & Kuleli, M., 2016), ve (Kuleli, M., Ural, G., 2015) bu çalışmamızda ise farklı bir yazın türü olarak kısa öykü çevirisine yönelik olarak kullanılmaktadır.

2.3. Veri Çözümleme

Veriler nitel bir yöntem ile ve İngilizce özgün metin üzerinden çözümlenecektir. Çevirilerin değerlendirilmesinde, metinlerde anlam tahribatları olup olmadığına, çevirmenlerin anlam bozucu eğilimlere kapılıp kapılmadığına bakılacaktır. Genel anlamda, “çevirmenin aktaracağı varsayılan, yazar ne söylediye odur ve o kadarıdır. Daha iyisi, daha kusursuzu, daha belirgini ya da daha belirsizi veya söylenenin etrafında dolanması ama bir şekilde tam da onu söylememesi değildir. Çevirmenin bu hassasiyeti göstermesi için, öncelikle anlam bozucu eğilimlerin farkında olması gerekir” (Tuna, 2016b: 37). Bu doğrultuda, bu çalışmada daha önce de belirtildiği üzere Öztürk Kasar’ın çeviride anlam bozucu eğilimler dizgeselliği referans alınacaktır. Öztürk Kasar çeviride dokuz farklı anlam bozucu eğilim belirlemiş ve bu eğilimleri şöyle sınıflandırmıştır (Öztürk Kasar & Tuna, 2015, 2016, 2017):

1. Anlamın Aşırı Yorumlanması (Aşırı Çeviri, Aşırı Anlam): Özgün yapıttaki anlama ilişkin aşırı bir yorum sunmak ya da özgün yapıtta örtük olan bir anlamı görünür bir biçimde dile getirmek.
2. Anlamın Bulanıklaştırılması (Bulanık Anlam): Özgün yapıtta açık seçik bir biçimde dile getirilmiş bir anlamı bulanık, belirsiz hale getirmek.
3. Anlamın Eksik Yorumlanması (Eksik Çeviri, Yetersiz Anlam): Eksik bilgi vermek, yetersiz anlam üretmek.
4. Anlamın Kaydırılması (Başka Anlam): Bir söz biriminin potansiyel olarak içinde taşıdığı ancak, özgün metin bağlamında gerçekleşmemiş olan bir anlamı üretmek ya da özgün metnin çağrıştırmadığı bir yan anlam yaratmak.
5. Anlamın Bozulması (Yanlış Anlam): Özgün metindeki anlamla tümüyle ilintisiz olmamakla birlikte yanlış olan bir anlam üretmek.
6. Anlamın Çarpıtılması (Karşıt Anlam): Özgün metindeki anlama zıt bir anlam üretmek.
7. Anlamın Saptırılması (Aykırı Anlam): Özgün metindeki anlamla hiçbir ilintisi olmayan bir anlam üretmek.
8. Anlamın Parçalanması (Anlamsızlık): Anlamdan yoksun bir sözce üretmek; bu durumda, anlam söz konusu değildir ancak özgün metindeki çeviri biriminin kimi kalıntıları mevcuttur.
9. Anlamın Yok Edilmesi (Çeviri Yokluğu, Gösterge Yokluğu): Özgün metinde anlam üreten birimin silinmesi, yok edilmesi; bu eğilim çeviri yokluğuna neden olur. Bu durum, anlamdan hiçbir izin kalmadığı, göstergenin tümüyle ortadan kaldırıldığı gösterge ve anlam oluşumunun sıfır derecesidir.

Bu dokuz eğilim üçer üçer, üç farklı anlamlama alanına dağılmaktadır: Anlam, Dolay Anlam ve Anlamsızlık. Anlamın aşırı yorumlanması, anlamın bulanıklaştırılması ve anlamın eksik yorumlanması eğilimleri, göstergenin anlam alanı içerisinde, anlamın kaydırılması, anlamın

bozulması ve anlamın çarpıtılması eğilimleri, göstergenin anlam alanının sınırlarında, anlamın saptırılması, anlamın parçalanması ve anlamın yok edilmesi eğilimleri ise, göstergenin anlam alanının dışında yer alır (Öztürk Kasar & Tuna, 2015: 463).

3. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölüm, özgün metnin göstergebilimsel çözümleme sonucunda elde edilen verileri ortaya koyan ve çeviri değerlendirmeleri sonucunda elde edilen çeviride anlam bozucu eğilimlerin saptandığı söylemlerin bulunduğu iki alt bölüm içerecektir.

3.1. The Selfish Giant'ın (Bencil Dev'in) Gösterge Evreni

Yapıt, bencil bir devin yaşadığı kasabanın çocukları ile birlikte, gizemli küçük bir çocuk vasıtasıyla paylaşmayı ve paylaşmanın güzelliğini keşfetmesini; sevginin gücünü anlatan, yaklaşık beş sayfa uzunluğunda, masalsi bir kısa öykü şeklinde tanımlanabilir.

Öykü olarak bilinmekle birlikte masala özgü fantastik öğeler (Dev, gizemli küçük çocuk ve kişileştirilmiş; insani özellikler verilmiş doğa olayları) de içeren metnin, belirli bir mesaj iletmekle; ders vermekle yükümlü olması açısından, kısas niteliği de taşıdığı söylenebilir.

Metnin ana fikri; verdiği ders; "Cennet, yüreği sevgi dolu ve paylaşımcı insanlar içindir." şeklinde özetlenebilir ki; tam tamına Hristiyan düşüncesinin; Hz. İsa'nın öğretisinin temeliyle örtüşmektedir.

Çok seslilik, odak oyunları ve bakış açısı değişimleri gibi teknikler içermeyen düz bir metin ve üçüncü kişinin (her şeyi bilen yazarın) bakış açısıyla anlatılıyor.

Öykü zamanı ve mekânı belirsiz olmakla birlikte metin, yine masal türünün bir diğer özelliğine uygun olarak, olayın 'geçmiş zamanların birinde, bir kasabada' yaşandığı izlenimini veriyor.

Olay örgüsü bir kasabada; özellikle de orada yaşayan bir devin bahçesinde başlayıp, yine orada son buluyor. Hiçbir özel isme rastlanmıyor. Anlatı kişileri; Dev, Dev'in bahçesinde oynayan küçük çocuklar ve bu çocukların arasına karışan gizemli küçük bir çocuk ile birlikte, insani özellikler verilerek birer karakter haline getirilen Kar, Don, Kuzey Rüzgârı ve Dolu.

Metin epigraf, önsöz, sonsöz, göndermeler barındıran, özellikle seçilmiş ya da türetilmiş birtakım sözcükler, bilmeceler ve gizem unsurları içermiyor. Aldatmaca tekniği de kullanılmamış olmakla birlikte, öykünün geneline, tüm olay örgüsüne gönderme yapan bir metafor olarak, 'bahçe' simgesiyle iyi insanların (paylaşımcı ve sevgi dolu insanların) sonunda varacakları ebedi bahçeye, cennete gönderme yapılmış, sona olta atma tekniğiyle öykünün sonuna işaret edilmiştir. Ayrıca, bir noktada daha yine aynı biçimde öykünün sonuna işaret edildiği söylenebilir. Uzarlarda, arkadaşının yanında kalmakta olan Dev'in yedi yıl aradan sonra evine döndüğü söylenmiştir. "Yedi" de yine Hristiyanlıkta anlamı olan bir sayıdır. Yedi, kusursuzluğun ve ilahi mükemmeliyetin simgesi olarak düşünülmüştür. Sözelimi, güneş ve ay da dâhil olmak üzere gezegenler yedi tanedir, müzikte yedi nota vardır ve göğün yedinci katı Tanrı'nın oturduğu yerdir. Buna karşın, yedinin aynı zamanda uğursuz bir yorumu da vardır. Örneğin, dünyanın yedi harikası (Halikarnas Anıt Mezarı, Mısır Piramitleri, Feneri, Rodos Heykeli, Babil'in Asma Bahçeleri, İskenderiye'deki Zeus Heykeli ve Efes'teki Artemis Tapınağı) Hristiyan inancındaki başlıca yedi günahın (kibir, kıskançlık, öfke, açgözlülük, tembellik, oburluk ve şehvet düşkünlüğü) işlendiği yerler olarak görülmüştür Gardin, Olorenshaw, Gardin & Klein, 2014:

640-643). Öyküde ise, yedi yıl aradan sonra evine geri dönen Dev, burada büyük bir değişime uğramıştır. Korkulan ve sevilmeyen, çekinilen, uzak durulan biriyken, sevgi dolu, şefkatli, eğlenceli ve çocukların çok sevdiği, birlikte oynamaktan, beraber vakit geçirmekten mutlu oldukları birine dönüşmüştür. Ancak bu güzel günler çok uzun sürmemiş; Dev evini, bahçesini ve çocukları geride bırakarak ebedi âleme göçmüştür.

Üç yerde zamanda atlamalar gözlemleniyor. İlk olarak bir zamanda geriye dönüş, sonrasında ise iki noktada zamanda ileriye sıçramalar yer alıyor. Zamanda geriye dönüş; ikinci kesitin başlangıcında, devin geçmişte nerede bulunduğu bilgisini veren bölümde görülüyor. Zamanda ileriye sıçramaların ilki, dördüncü alt kesitin başında, "Sonra bahar geldi,..." ("Then the Spring came,..") ifadesiyle kendini gösteriyor; öykü zamanının, devin çocuklara bahçesini yasakladığı zamandan birkaç ay sonrasına kaydırıldığı gözlemleniyor. İkincisi de, "Yıllar geçti,..." ("Years went over,..") ifadesiyle yedinci kesitin başında gözlemleniyor, öykü artık bu ileriye alınmış zamanda devam ediyor ve son buluyor.

Metnin anlam evreni incelendiğinde, sevgi yerdeşliğinin sevgi/sevgisizlik ikilemi biçiminde metnin temel okuma eksenlerinden birini oluşturduğunu görüyoruz. Ayrıca, öykünün başlığının da işaret ettiği gibi, bencillik/ paylaşımcılık ikilemi de temel yerdeşliğe eklenen ve onu bütünleyen bir okuma ekseni oluşturmaktadır. Böylece, sevginin gücü Hristiyanlık izlekleri üzerinden okunmaktadır.

Anlatı izlencesi dokuz ana kesitte çözümlenebilir:

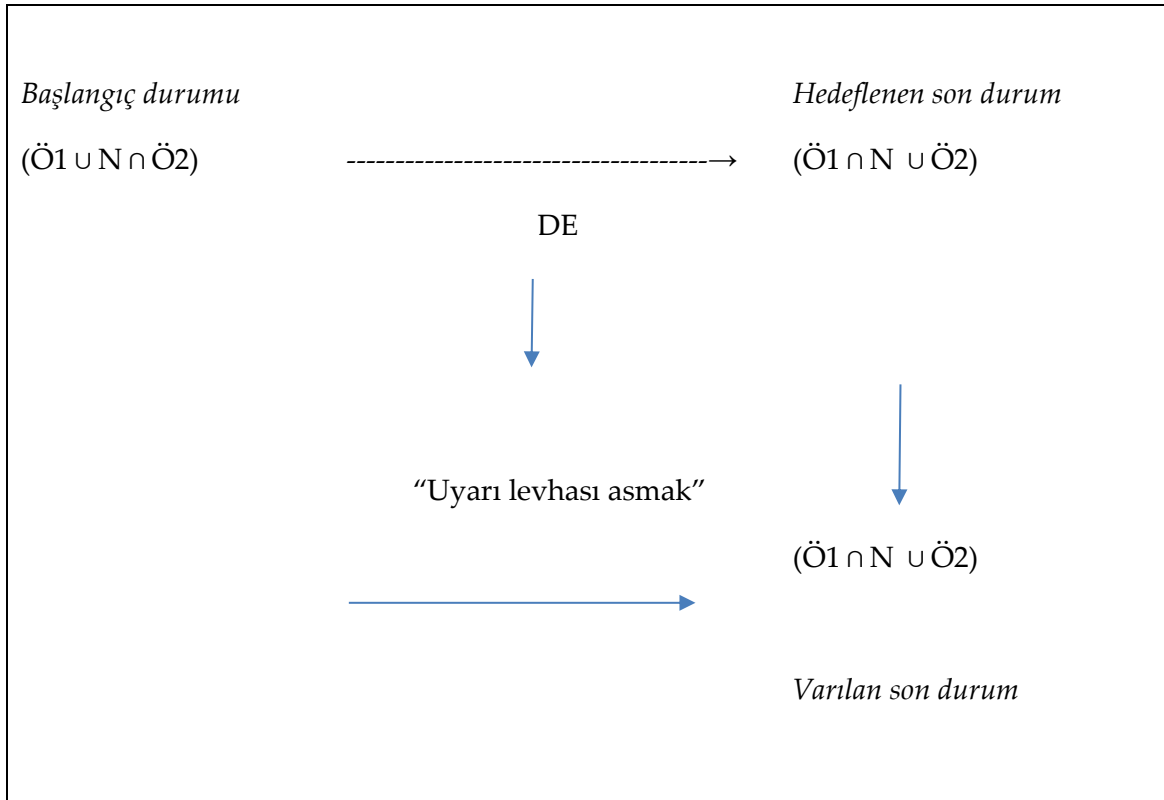
1. Kesit "Cennet Bahçesi": s. 27 /s. 27 "Every afternoon, to each other."

İlk kesit, metnin ilk cümleleriyle birlikte, küçük çocukların Dev geri dönmeden önce onun bahçesinde her gün oynayabildikleri için ne kadar mutlu olduklarının anlatıldığı, devin geri döndüğünü bildiren paragrafa kadar olan bölümü içerir. Devin bahçesi bu bölümde, mutluluk ve esenliğin hüküm sürdüğü, adeta bir cennet bahçesi olarak anlatılmıştır. Ağaçlar, çiçekler, kuşlar, yeşil ve pembe renkleri ile birlikte; mutluluğun, bolluk ve bereketin sembolü olarak 'ilkbahar' ve 'sonbahar' ile tasvir edilmiştir.

2. Kesit "Bencil Dev": s. 27 /s. 27 "One day a very selfish Giant."

İkinci kesit Dev'in, arkadaşı Cornwall Canavarı'nın (the Cornish ogre) yanından yedi yıl sonra evine geri dönmesiyle başlayan ve çocukları bahçesinden kovduktan sonra, bahçenin etrafına yüksek duvarlar inşa ederek, bir de üzerinde 'İzinsiz Girenler Dava Edilecektir' (Trespassers Will Be Prosecuted) yazan bir uyarı levhası asmasını anlatan bölümdür. Bahçesinin yalnızca kendisine ait olduğunu ve orada oynama hakkına sahip olanın da yalnızca kendisi olduğunu söyleyen devin bencilliği ve paylaşmaya yanaşmayan karakteri ortaya konmuştur. Burada Gönderen, bencillik duygusu iken, Özne ile Gönderilen; bu duyguya sahip olan dev olduğu için aralarında bir bileşkenleme (syncrétisme)³ gerçekleşmiştir. Böylece bir arayış içerisine giren özne, bu arayışını başarıyla tamamlayabilmek için bir anlatı izlencesi başlatmıştır.

³ Fransızca "syncrétisme" terimi karşılığında "Sündüz Öztürk Kasar tarafından "bileşkenleme / bileşkenleme" terimleri önerilmektedir.

Tablo 1: Dev'in "Bahçesini Çocuklardan Geri Alma" İzlenesi⁴

Tablo öğeleri:

Ö1	: Özne 1	: Dev
Ö2	: Özne 2	: Çocuklar
N	: Nesne	: Bahçe
DE	: Dönüştürücü Edim	: "Uyarı levhası asmak"
∪	: Ayrılık	
∩	: Birliktelik	
-----→	: Tasarlanan İzlençe	
→	: Gerçekleşen İzlençe	

Dev'in "Bahçesini Çocuklardan Geri Alma" İzlenesini yansıtan Tablo 1'e baktığımızda, Dev'in çocuklar tarafından kullanılan bahçesini geri alma arayışı "Uyarı levhası asmak" Dönüştürücü Ediminin olumlu sonucu sayesinde başarıya ulaşmaktadır. Aynı bahçeyi paylaşamayan karşı-özneler konumunda olan çocuklar ile devin çatışması uyarı levhasının çocuklarının üzerinde yarattığı çekinceyle son bulmuş, çocuklar bahçeden uzak durmuşlardır. Dev'in anlatı izlenesindeki hedeflenen son durum ile varılan son durumun aynı olması tasarlanan izlencenin gerçekleşen izlenceye dönüşebildiğini, bir başka deyişle göstermektedir.

Buraya kadar, eyleyenlerin hepsinin eylemlerini ve söylemlerini üstlenebilecek birer özne durumunda olduğu, herhangi bir eşik öznellik ya da yükümsüz öznellik durumunun yer almadığı gözlenir.

⁴ Bu makaledeki tüm anlatı izlencesi tabloları Sündüz Öztürk Kasar tarafından tasarlanmış ve oluşturulmuştur.

Bağımsız bir özne olarak dev hem 'yapmayı istemek' kipliğine, hem de aynı zamanda 'yapabilmek' ve 'nasıl yapılacağını bilmek' kipliklerine de sahip bulunmaktadır. Uyarı levhasındaki yazı da ayrıca dikkat çekicidir. Cezalandırılacaktır değil, dava edilecektir ifadesini tercih etmesi Dev'in bahçesine giren çocuklarla ilgili kararı adalete bırakma arzusunda olduğu ve buradan hareketle, aslında zalim ve katı kalpli olmadığı; yalnızca sevgiyi ve paylaşımı bilmediğinden bencilce hareket ettiği mesajını vermektedir.

3. Kesit "Çocukların Mutsuzluğu": s. 27 /s. 28 "The poor children toeach other."

Artık oynayacak hiçbir yerleri olmayan ve okul çıkışı bahçenin yanından geçerken yüksek duvarlara bakarak, bahçede oynarken ne kadar mutlu olduklarını hatırlayan üzgün çocuklar üçüncü kesitte anlatılmıştır.

Tablo 2: Çocukların "Dev'in Bahçesinde Oyun Oynama" İzlenesi (1. Aşama)

<i>Başlangıç durumu</i> (Ö ∪ N)	----->	<i>Hedeflenen son durum</i> (Ö ∩ N)
------------------------------------	--------	---

Ö : Özne : Çocuklar
 N : Nesne : Bahçede oynama
 ∪ : Ayrılık
 ∩ : Birliktelik
 -----> : Tasarlanan İzlenesi

Bağımsız bir özne olarak çocukların 'yapmayı istemek' kipliğine sahip oldukları, ancak 'yapabilmek' ve 'nasıl yapılacağını bilmek' kipliklerinden yoksun bir durumda buldukları gözlemlenir. Özne bu kesitte henüz nesnesine kavuşmamış; başarıyla ya da başarısızlıkla sonuçlanmış, herhangi bir girişim de yer almıyor.

4. Kesit "Kış Hâkimiyeti": s. 28 /s. 28 "Then the Spring through the trees."

Bütün ülkeye baharın gelmesinin, sonra sırasıyla yazın ve sonbaharın da bunu izlemesinin ancak çocuklar artık oraya giremediği için Dev'in bahçesinin hep kışta kalmasının anlatıldığı bu bölüm, bütüncenin dördüncü kesiti olarak ele alınabilir. Çocukların yokluğuyla birlikte çiçeklerin açmak, ağaçların tomurcuklanmak istemediği, kuşların artık orada şarkı söylemeye çekindiği, eskisinin tam aksine soğukun, ıssızlığın ve dolayısıyla mutsuzluğun hüküm sürdüğü bir bahçe tasviri, mevsimler değişse de bahçeyi hiç terketmeyen kış mevsimine özgü doğa olaylarının; Kar, Don, Kuzey Rüzgârı ve Dolu'nun, dansetmek, pelerin giymek, konuşmak, vb. insana ait özelliklere büründürülerek kişileştirilmesi ile yapılmıştır. Bu duruma şaşırarak Dev, niye bahçesine bir türlü baharın gelmediğini anlayamamakta ve umutsuzca baharı beklerken üzülmemektedir.

Tablo 3: Dev'in "Bahara Kavuşma" İzlenesi (1. Aşama)

<i>Başlangıç durumu</i> (Ö ∪ N)	-----→	<i>Hedeflenen son durum</i> (Ö ∩ N)
------------------------------------	--------	--

Ö	: Özne	: Dev
N	: Nesne	: Bahara Kavuşma
∪	: Ayrılık	
∩	: Birliktelik	
-----→	: Tasarlanan İzlenesi	

Güzellik ve Mutluluk Özlemi bir Gönderen işlevi üstlenerek Öznede Bahara Kavuşma arzusu yaratmaktadır. Ancak devin bahçesinde hüküm süren Kış Hâkimiyeti buna engel olmaktadır, gösterebilim terimleriyle söyleyecek olursak bir Engelleyen olarak ortaya çıkmaktadır. Kendisine kimin ya da neyin engel olduğunu bilmeyen Dev, bu engeli aşamamakta, baharın, yazın ve sonbaharın güzelliklerine sahip, esenlikli bir bahçeye sahip olamamaktadır. Dolayısıyla, Özne bu kesitte henüz nesnesine kavuşmamış; başarıyla ya da başarısızlıkla sonuçlanmış herhangi bir girişim de söz konusu değildir.

İç ve Dış Nedenlere Bağlı Bedensel Dengesizlik Durumları'ndan esenliksiz durum (bencillik) kaynaklı bir yükümsüz özne konumundaki Dev'in umutsuzca bahçesine baharın gelmesini istediği ancak bunun niçin olamadığını göremediği ve olabilmesi için ne yapması gerektiğini bir türlü anlamadığı; 'yapmayı istemek' kipliğinde bulunduğu, ancak 'yapabilmek' ve 'nasıl yapılacağını bilmek' kipliklerinden yoksun olduğu çünkü baharın gelmesinin kendi elinde olduğunu ve bu doğrultuda da yapması gerekenleri bilmediği gözlemlenir.

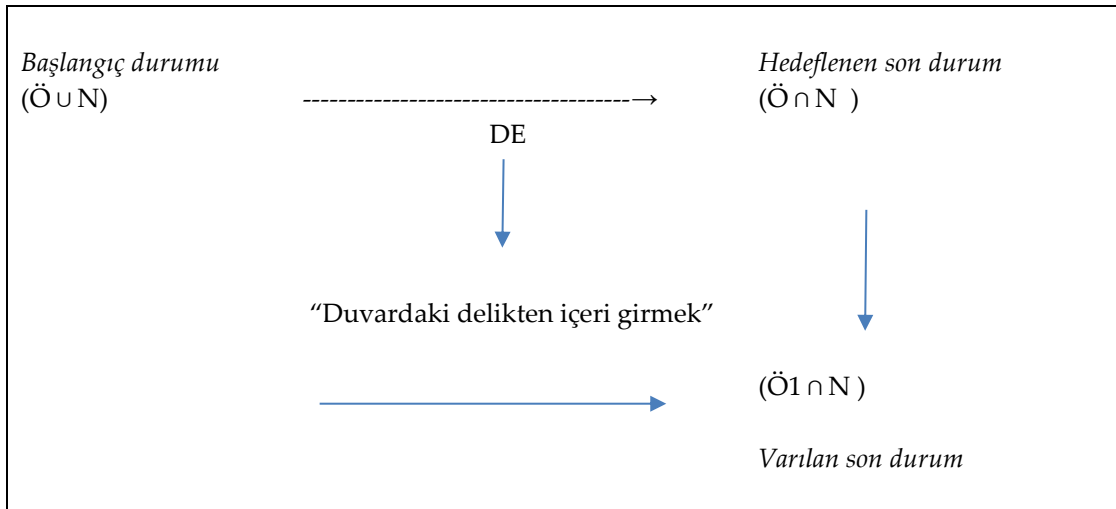
5. Kesit "Bahar Hâkimiyeti": s. 28 /s. 31 "One morning felt very sad."

Bütüncenin en uzun kesiti olarak beşinci kesit, kendi içinde dört alt kesite ayrılarak incelenebilir.

1. Altkesit "Çocukların Bahçeye Girişi": s. 28 /s. 30 "One Morning was too tiny."

Birinci alt kesit, Dev'in bir sabah büyüleyici bir müzik sesiyle (aslında bir ketenkuşunun şarkısıyla) uyanmasını, bahçeye baktığında, duvardaki bir delikten içeri süzülerek gizlice bahçeye giren çocukların neşe içinde oynadıklarını ve çimenlerin yeşillendiğini, çiçeklerin açtığını, ağaçların tomurcuklandığını, kuşların şarkı söylediğini; yani baharın geldiğini görmesini ve o günün akşamına kadar olan bölümü içerir.

Tablo 4: Çocukların “Dev’in Bahçesinde Oyun Oynama” İzlencesi (2. Aşama)

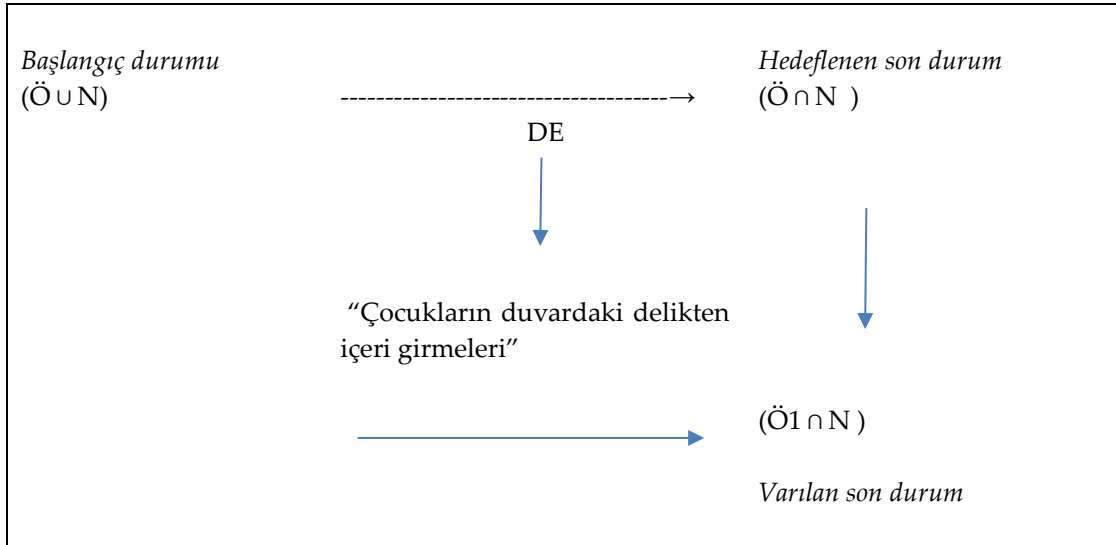
Ö	: Özne	: Çocuklar
N	: Nesne	: Bahçede oynama
DE	: Dönüştürücü Edim	: “Duvardaki delikten içeri girmek”
∪	: Ayrılık	
∩	: Birliktelik	
-----→	: Tasarlanan İzence	
-----→	: Gerçekleşen İzence	

Bahçede oynama arzusunu, göstergebilim terimleriyle, ‘istemek’ kipini hiç yitirmeyen çocuklar bunu nasıl yapabileceklerini bilmedikleri için arzularını gerçekleştiriyorlardı. Ancak, bir gün duvarda kendilerinin içinden geçebilecekleri büyüklükteki bir deliği keşfeden çocuklar artık ‘bilmek’ ve dolayısıyla ‘yapabilmek’ kipliklerine de sahip olmuşlar ve izlencelerini başarıyla tamamlamışlardır.

2. Altkesit “Uyanış”: s. 30 /s. 30 “And the Giant’s heart for what he had done”

İkinci alt kesitte dev, bahçesine baharın gelmeyişinin nedenini anlar. Dallarında çocukların oturduğu tüm ağaçlar yeşil ve çiçeklidir. Bunu gören dev, nasıl böyle bir bencillik yapabildiğine şaşırır. Bundan sonra da, çocukların bahçede oynamalarına karşı çıkmaz. Böylece öykünün başında, karşı özne olarak görünen çocuklar ile Dev arasındaki çatışmada son bulmuş, her iki özne için de esenlikli bir ortam oluşmuştur.

Tablo 5: Dev'in "Bahara Kavuşma" İzlenesi (2. Aşama)

Ö	: Özne	: Dev
N	: Nesne	: Bahara Kavuşma
DE	: Dönüştürücü Edim	: "Çocukların duvardaki delikten içeri girmeleri"
∪	: Ayrılık	
∩	: Birliktelik	
-----→	: Tasarlanan İzlenesi	
-----→	: Gerçekleşen İzlenesi	

3. Altkesit "Küçük Çocuk": s. 31 /s. 31 "So he crept the birds came and sang on it"

Yalnızca bahçenin bir köşesinde hala Kuzey Rüzgârı hüküm sürmektedir, tek bir ağaç hâlâ karla, buzla kaplıdır çünkü çok küçük bir çocuk ağacın dallarına uzanmaya, tırmanmaya çalışmaktadır ancak o kadar miniktir ki yetişmemektedir. Bahçede gördüğü manzara üzerine hemen oraya koşan devin, küçük çocuğu kaldırarak, ağaca oturttuğu bölümdür. Devin yüreğinde sevgi hissetmesine neden olan anlatı karakteri küçük çocuğun, anlatıya dâhil olması bakımından bu bölüm önemlidir. Bahara kavuşmanın yanı sıra, özellikle küçük çocuğa duyduğu şefkat ve yakınlık Dev'in tutumunu; dolayısıyla tüm anlatının seyrini değiştirecektir. Dev kararını değiştirir. Küçük çocuğu ağaca koyduktan sonra duvarı yıkmayı planlar; bundan sonra bahçesinin her zaman çocuk parkı olacağını düşünerek sevinir.

4. Altkesit "Bir Öpücük": s. 31 /s. 31 "the little boy stretched out felt very sad"

Devin kendisine yaptığı iyiliğe karşılık ağlamayı kesen küçük çocuğun, mutlulukla devin boynuna sarılarak, ona bir öpücük vermesi ile başlayan ve o günün akşamında, çocuklar evlerine dönerlerken vedalaşmak için Dev'in yanına gittiklerinde aralarında küçük çocuğu göremeyen Dev'in, aslında çocukların onu hiç tanımadıklarını, ilk kez o gün gördüklerini ve nereye gittiğini de bilmediklerini öğrenmesi ile son bulan bölümdür. Tüm anlatının tek bilmecesi ve gizem unsuru olarak 'küçük çocuğun kimliği' ve tüm anlatının seyrini değiştiren; Dev'in kalbinde sevgiye neden olan o bir tek öpücük burada gündeme gelir. Bu üçüncü alt kesitin bir diğer önemli noktası da, üçüncü ve dördüncü

kesitlerde başlamış olan anlatı izlencelerinin sonuçlandığını; her iki öznenin de nesnesine kavuşmuş olduğunun açık ifadelerini içeriyor olmasıdır.

6. Kesit “Özlem”: s. 31/s. 31 “Every afternoon he used to say”

Dev’in küçük çocuğu ne kadar çok özlediğinin ve her gün onu beklediğinin, görmek istediğinin ancak diğer tüm çocukların her gün bahçede oynamaya gelmesine rağmen onun bir daha hiç gelmediğinin anlatıldığı oldukça kısa bu bölüm, anlatının altıncı kesiti olabilir. Dev’de meydana gelen değişikliğin boyutunu; sevginin gücünü çarpıcı bir biçimde vurgulaması bakımından önemlidir.

Tablo 6: Dev’in “Gizemli Küçük Çocuğa Kavuşma” İzlencesi (1. Aşama)

Başlangıç durumu (Ö ∪ N)	----->	Hedeflenen son durum (Ö ∩ N)
-----------------------------	--------	----------------------------------

Ö : Özne : Dev
 N : Nesne : Gizemli Küçük Çocuğa Kavuşma
 ∪ : Ayrılık
 ∩ : Birliktelik
 -----> : Tasarlanan İzlençe

Bağımsız bir özne olarak, küçük çocuğu yeniden görebilmeyi çok isteyen fakat onu nasıl bulacağını bilemeyen Dev’in ‘yapmayı istemek’ kipliğinde olduğu, ancak ‘yapabilmek’ ve ‘nasıl yapılacağını bilmek’ kipliklerinden yoksun bir durumda bulunduğu görülmektedir. Bu nedenle, Özne bu kesitte henüz nesnesine kavuşmamış; başarıyla ya da başarısızlıkla sonuçlanmış herhangi bir girişim de yer almıyor.

7. Kesit “Dev’in Yaşlanması”: s. 31 /s. 32 “Years went over flowers were resting”

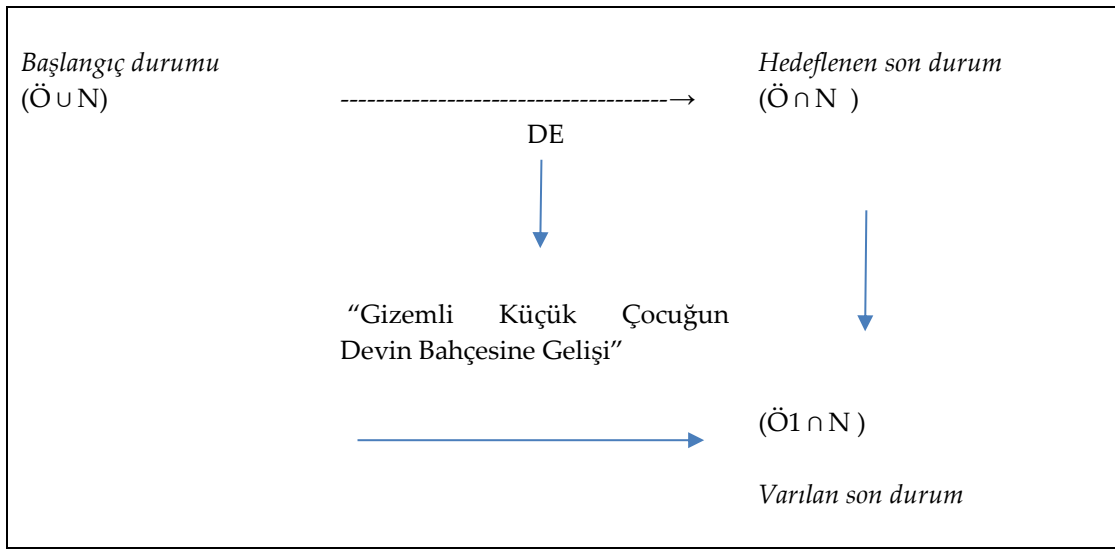
Üçüncü ve son kez zamanda atlama, bu yedinci kesitte görünür. “Yıllar geçti, ...” (“Years went over, ...”) ifadesiyle başlayan, Dev’in artık çocuklarla oyun oynamaya inemeyecek kadar yaşlandığının ve güçsüzleştiğinin anlatıldığı bölümdür. Öykünün başındakinden çok farklı bir Dev karakteri burada netlik kazanmaktadır. Dev artık sevgi dolu bir varlık olmuştur. Yaratılan her şeye kabul, sevgi ve paylaşım ile yaklaşmaktadır. Çocukları birer çiçek gibi görüp sevdiği, kışı; soğuk havayı bile adeta baharın öncüsü olarak değerlendirip sevdiği yönündeki ifadeleri çarpıcıdır.

8. kesit “Kavuşma”: s. 32 /s. 32 “Suddenly he rubbed boy he had loved”

Bir kış sabahı, Dev penceresinden bakarken gözlerine inanamaz. Tekrar tekrar gözlerini ovuşturup yine bakar ve yıllardır özlemle beklediği küçük çocuk orada; bahçenin en uzak köşesindeki bir ağacın altında durmaktadır. Çocuğun altında durduğu ağaç beyaz çiçeklerle kaplıdır. Hem genel olarak ‘beyaz’ renk, hem de ‘beyaz çiçekler’ birer simgedir. Beyaz, saflığın, masumiyetin, iyiliğin, meleklerin, ilahi aydınlığın, ruhaniliğin, azizliğin ve Hristiyanlıkta Tanrı’nın kuzusunun (Hz. İsa’nın) simgesi olmakla birlikte, aynı zamanda matem, karın ve soğuk, yaşlılık ve ölümün, hastanelerin, kemiklerin ve kefenin rengi olarak da bilinir (Gardin vd., 2014: 113-115). Beyaz çiçeklerin de buna

paralel olarak saf sevginin, mutluluğun, düğünün simgesi olduğu kadar ölümün ve cenazenin de simgesi olduğu düşünülebilir. Ayrıca aynı ağacın altından dallarından gümüş meyveler sarmaktadır. 'Meyve' genel anlamda bir işin ya da bir emeğin sonuçlanmasını; ödülünü, semeresini simgeler (Gardin vd., 2014: 430). Altın gücü, krallığı; doğrudan ilahi gücü ve Tanrı'nın krallığını (Gardin vd., 2014: 33-34), gümüş ise yine tanrısallığı, iyiliği, saflığı ve masumiyeti temsil eder (Gardin vd., 2014: 248). Tüm bu simgeler öykünün yakın sonu ile birlikte, tek bilmecesinin çözümüne; gizem unsurunun açıklık kazanmasına yani, küçük çocuğun kimliğine işaret etmektedir. Altıncı kesitte umutsuzca sevdiği küçük çocuğa kavuşabilmeyi bekleyip durmakta olan Dev'in kendince başlatmış olduğu anlatı izlencesi de burada başarıyla sona ermiş; Dev özlediğine, beklediğine sevgi dolu yüreği, sabrı ve iyiliği sayesinde nihayet kavuşmuştur.

Tablo 7: Dev'in "Gizemli Küçük Çocuğa Kavuşma" İzlencesi (2. Aşama)

Ö	: Özne	: Dev
N	: Nesne	: Gizemli Küçük Çocuğa Kavuşma
∪	: Ayrılık	
∩	: Birliktelik	
DE	: Dönüştürücü Edim	: "Gizemli Küçük Çocuğun Devin Bahçesine Gelişi"
----->	: Tasarlanan İzlençe	
----->	: Gerçekleşen İzlençe	

9. Kesit "Cennet Bahçesine Gidiş": s. 32 /s. 32 "Downstairs ran with white blossoms"

Dokuzuncu ve son kesitte tüm gizem çözülür; öykü son bulur. Küçük çocuğu gören Dev, peşpeşe üç kere yükümsüz özne durumuna düşer. İlk olarak, aslında koltuğundan zor kalkabiliyorken, sevinçten merdivenleri koşarak iner ve bahçeye fırlar. Bu konumda, aşırı coşkulu esenlikli bir yükümsüz özne davranışı sergilemiştir. Çocuğun yanına ulaştığında ise yüzü öfkeden kızarak, arka arkaya iki kez "Kim seni yaralamaya cüret etti?" ("Who hath dared to wound thee?") ve "söyle, koca kılıcımı kaptığım gibi haklayayım onu." ("tell me, that I may take my big sword and slay him.") diye haykırır. Bu ikinci durumda ise, öfke duyan esenksiz bir yükümsüz özne davranışı söz konusudur. Küçük

çocuğun el ayalarında ve ayaklarında yer alan çivi izleri onun kimliğini ortaya koymaktadır. Dev'e verdiği yanıt da bunu pekiştirir niteliktedir: "Hayır, bunlar sevgi yaraları." ("Nay, but these are the wounds of Love.") Bu durum karşısında Dev, üçüncü kez yükümsüz özne konumuna düşer; saygı ve hayranlık içinde "Kimsin sen?" ("Who art thou?") diye sorarken küçük çocuğun önünde diz çöker. Demek ki, Dev'in ilk iki tepkisi sevinç ve öfke nedenleriyle; İç ve Dış Nedenlere Bağlı Bedensel Dengesizlikler Sonucu Oluşan Yükümsüz Öznelik Durumları'na birer örnek teşkil etmektedir. Üçüncüsü ise, karşısındakinin kim olduğunu anlamasıyla birlikte adeta büyülenmişçesine tanrısal bir gücün varlığını doğrudan hissetmesi sonucunda oluşan; Aşkın Bir Bileşene Boyun Eğme Halinde Oluşan Yükümsüz Öznelik Durumu'na bir örnektir. Çocuğun verdiği son yanıt ise kimliğini belki de en kesin biçimde ifade eder niteliktedir: "Bahçende oynamama izin vermiştin, bugün de sen benim bahçeme; Cennet'e geleceksin." ("You let me play once in your garden, today you shall come with me to my garden, which is Paradise.") Anlatı yine, hem düğüne hem de cenazeye gönderme yapan 'beyaz çiçekler' simgesini içeren bir cümleyle son bulur: "Ve öğleden sonra, çocuklar bahçeye koştuklarında Dev'i, tamamen beyaz çiçeklerle kaplanmış bir halde o ağacın altında yatarken buldular." (And when the children ran in that afternoon, they found the Giant lying dead under the tree, all covered with white blossoms.)

Metnin yerdeşliği "Sevgi", tanrının doğrudan tüm insanlarda görmek istediği bir değer olarak özellikle Hristiyanlık göndermesi üzerinden açığa çıkmaktadır. Kendini hem tanrıyı hem de onun tüm yarattıklarını çok sevdiği için feda eden; doğrudan "Sevgi Peygamberi" olarak bilinen Hz. İsa, gizemli küçük çocuk karakteriyle bu anlatıya dâhil olmuştur. Küçük çocuğun, aslında İsa peygamber olduğu tartışılabilir belki ama en azından, tanrının İsa'nın kimliğinde Dev'e gönderdiği bir melek olduğu açıktır. Metin, her şeyin sevgiyle mümkün olduğu; sevginin her kapıyı açan bir anahtar olduğu, tanrının sevgisiz ve bencil kullarını mahrumiyet içinde bırakırken, yüreğinde sevgi taşıyan; şefkatli ve paylaşımcı kullarını ödüllendirdiği ve ebediyette de cennetle ödüllendireceği mesajlarını iletmektedir.

3.2. The Selfish Giant'ın (Bencil Dev'in) Türkçe'deki Çevirileri

Öztürk Kasar'ın çeviride Anlam Bozucu Eğilimler Dizgeselliğine (Öztürk Kasar & Tuna, 2015) dayanarak elde edilen çeviri değerlendirmesi bulgularına göre öykünün çözümlenen sekiz Türkçe çevirisinin her biri için belirlenen dokuz farklı noktada çevirmenlerin içine düştüğü farklı anlam bozucu eğilimler incelenmiştir.

Örnek 1

"Here and there over the grass stood beautiful flowers like stars, and there were twelve peach-trees that in the spring-time broke out into delicate blossoms of pink and pearl, and in the autumn bore rich fruit."

Tablo 8: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 1

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.23	Çimenlerin şurasında burasında gökyüzündeki yıldızlar gibi güzel çiçekler ve bahar gelince pembe ve inci rengi nazlı çiçekler açan, güz gelince bereketli meyveler veren on iki tane şeftali ağacı vardı.	Gökyüzündeki
Şener, s.370	Çimenlerin arasında gökyüzündeki yıldızlar gibi güzel çiçekler ve bahar gelince pembe ve beyaz çiçekler açan ve sonbahar gelince ise bereketli meyveler veren on iki tane şeftali ağacı vardı.	Gökyüzündeki "Delicate" birimi çevrilmemiş. Beyaz
Ertüzün, s.33	Çimenlerin orasına burasına yıldız gibi çiçekler serpiştirilmişti, ayrıca baharları pembe ve inci renkli narin çiçeklere bürünen, güzleri de bolca meyve veren on iki şeftali ağacı vardı.	"Beautiful" birimi çevrilmemiş
Çelik, s.33	Çimenlerin üzerinde, oraya buraya serpiştirilmiş yıldızları andıran güzel çiçekler; baharda pembe beyaz küçük çiçekler açan, güzün bol meyve veren on iki şeftali ağacı vardı.	Beyaz
Can, s.59	Çimenler arasında güzel çiçekler büyümüştü. Bahçede on iki tane meyve ağacı vardı. İlkbaharda meyve ağaçlarını örten kırmızı ve beyaz çiçekler, sonbaharda dolu-dolu meyveye dönüşürlerdi.	"Like stars" birimi çevrilmemiş Büyümüştü "Peach" birimi çevrilmemiş Örten Kırmızı Beyaz Dönüşürlerdi
Sevin, s.32	Ötede beride iri güzel çiçekler çayırın üzerinden yıldızlar gibi bakardı. İlkbaharda pembeli incili çiçekler açıp, sonbaharda bol bol meyva veren on iki tane de şeftali ağacı vardı.	İri Bakardı Pembeli incili
Yeltekin, s.33	Ötede beride iri güzel çiçekler çayırın üzerinden yıldızlar gibi bakardı. İlyazda pembeli incili çiçekler açıp, güze bol bol meyve veren on iki de şeftali ağacı vardı.	İri Bakardı Pembeli incili
Düz, s.29	Çimenlerin üzerinde her yanı, yıldızlar gibi güzelim çiçekler kaplamıştı. İlkbaharda pembeli incili nazenin çiçekler açan ve sonbaharda bol bol meyve veren on iki tane de şeftali ağacı vardı.	Pembeli incili

Roza Hakmen-Fatih Özgüven ve İbrahim Şener çevirilerinde, kaynak metinde yer almayan "gökyüzü" sözcüğünün eklendiği görülmektedir; böylelikle, anlamın aşırı yorumlanması (aşırı çeviri) durumu gözlenir.

Çiçeklerin renklerinden birini belirten "pearl" sözcüğünün karşılığı olarak İbrahim Şener'in, Özgü Çelik'in ve Rıza Can'ın "beyaz" sözcüğünü kullanmaları, beyaz renginin inci rengiyle tamamen ilintisiz olmamakla birlikte, eşanlamlı olmaması ve özgün metinde beyaz nitelemesinin yer almaması nedeniyle anlamın eksik yorumlanması (yetersiz anlam) durumuna bir örnektir. Can'ın ayrıca, özgün

metinde çiçekleri niteleyen bir diğer renk olan “pembe (pink)” nin yerine de “kırmızı (red)” şeklinde bir niteleme kullanması da yine bir anlamın bozulması (yanlış anlam) örneğidir. Necmettin Sevin, Şemsettin Yeltekin ve Orhan Düz’ün ise “pearl” sözcüğü için “pembeli incili” ifadesini kullanmış oldukları gözlenmektedir. “Pembeli incili” ifadesi de alacalı ve karışık renkli çiçekler için kullanılabilir bir niteleme olduğundan ve özgün metinde böyle bir anlam bulunmadığından, burada da anlamın bozulması (yanlış anlam) söz konusudur. Söz konusu ifadenin Türkçedeki anlam karşılığı olarak en fazla “inci beyazı” ifadesi önerilebilir.

Şeftali ağaçlarının çiçeklerini niteleyen bir başka sözcük; “delicate” in Şener tarafından tamamen atlanmış olması da bir anlamın yok edilmesi (çeviri yokluğu) örneğidir. “Delicate” in Türkçedeki karşılığı olarak “narın”, “nazenin” ya da “küçük” gibi kabul edilebilir ifadelerden birinin yer alması gerekir. Ayrıca, çayırdaki çiçekleri niteleyen “beautiful (güzel)” sözcüğünün Ertüzün tarafından atlanması ve yine aynı çiçekleri niteleyen “like stars (yıldızlar gibi)” ifadesi ile birlikte bahçedeki ağaçların türünü ifade eden “peach (şeftali)” sözcüğünün de Can tarafından atlanması da anlamın yok edilmesine (çeviri yokluğuna) neden olmuştur.

Tümüyle ilintisiz olmamakla birlikte, özgün metinde yer almayan “büyümüştü”, “örten” ve “dönüşürlerdi” sözcükleri Can tarafından, “bakardı” sözcüğünün de Sevin ve Yeltekin tarafından çevirilere eklenmesiyle ilgili bölümlerde anlamın aşırı yorumlanması (aşırı çeviri) durumlarının olduğu gözlenir.

Aynı noktaya hem Sevin’in hem de Yeltekin’in, özgün metinde yer almayan “iri” nitelemesini eklemiş bulunmaları da ayrıca birer, anlamın aşırı yorumlanması (aşırı çeviri) örneği teşkil etmektedir.

Örnek 2

“He had been to visit his friend the Cornish ogre, and had stayed with him for seven years. After the seven years were over he had said all that he had to say, for his conversation was limited, and he determined to return to his own castle.”

Tablo 9: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 2

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.23	Arkadaşı <i>Cornwall Ucubesi</i> 'ni ziyarete gitmişti. Diyeceğini demesi yedi yıl sürmüştü, çok konuşkan biri değildi çünkü ondan sonra da şatosuna dönmeye karar vermişti.	Cornwal Ucubesi
Şener, s.370	Yedi yıllığına arkadaşı <i>Cornwall Hilkat Garibesi</i> 'ne gitmişti. Söyleyeceği şeyi söylemesi yedi yılını almıştı. Sonrasında ise şatosuna geri dönmeye karar vermişti.	“For his conversation was limited” birimi çevrilmemiş Cornwall Hilkat Garibesi
Ertüzün, s.33	Arkadaşı olan <i>Cornwall’lı gulyabaniyi</i> ziyarete gitmiş ve yanında yedi yıl kalmıştı. Ve yedi yılın sonunda, sohbeti kıt olduğundan, söyleyeceklerini söylemiş olarak şatosuna	Cornwall’lı Gulyabani

	çekilmeye karar verdi.	
Çelik, s.33	Arkadaşı <i>Cornwall Devi</i> 'ni ziyaret etmeye gitmiş ve onunla yedi yıl kalmıştı. Yedi yıl sonunda, sohbet edecek pek birşeyi olmadığından, bütün söyleyeceğini söylemiş ve kendi kalesine dönmeye karar vermişti.	Cornwall Devi
Can, s.59	Yedi yıl önce buradan ayrılmıştı.	
Sevin, s.32	Arkadaşı <i>Kornval Umacısını</i> ziyarete gitmişti. Yanında yedi yıl kalmış, yedi yıl bitince bütün söyleyecekleri de bitmişti; çünkü sözleri mahduttu, artık kendi kalesine dönmek istedi.	Kornval Umacısı
Yeltekin, s.33	Arkadaşı <i>Kornval Umacısı</i> 'ni ziyarete gitmişti. Yanında yedi yıl kalmış, yedi yıl bitince bütün söyleyecekleri de bitmişti; çünkü sözleri sınırlıydı, artık kendi kalesine dönmek istedi.	Kornval Umacısı
Düz, s.29	Arkadaşı olan <i>Cornwall ucubesini</i> ziyarete gitmiş, yanında yedi yıl kalmış ve yedi yılın sonunda tüm söyleyeceklerini söylemişti; çünkü sohbeti kıt birisiydi. Artık kendi şatosuna dönmeye karar verdi.	Cornwal Ucubesi

Hakmen-Özgüven ve Düz'ün "*Cornwall Ucubesi*", Sevin ile Yeltekin'in "*Kornval Umacısı*" ve Şener'in "*Cornwall Hilkat Garibesini*", Ertüzün'ün "*Cornwall'lı Gulyabani*", Çelik'in de "*Cornwall Devi*" ifadelerini kullanmış olmalarıyla söz konusu noktaların her birinde anlamın bozulması (yanlış anlam) durumunun gerçekleştiği söylenebilir. Ucube; çok acayip, şaşılacak kadar çirkin olan (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.593571a1ad1274.86509596), umacı yani öcü; küçük çocukları korkutmak için uydurulmuş hayalî yaratık (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.593572f4617831.28889061), hilkat garibesini; bedeninde doğuştan normal olmayan gariplikler bulunan kimse ya da acayip, garip, tuhaf şey (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.593572ff316e81.30007289), gulyabani ise; karanlık ve ıssız yerlerde, insanın gördüğünü sandığı korkunç hayalet (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5935737e59fb41.65085336) anlamına gelmektedir. Bu durumda, "*Cornwall Canavarı*" şeklinde bir ifade Türkçede daha yerinde görülebilir. Ancak kaynak metinde yer alan "*Ogre*", Türk dilinde ve yazınında tam karşılığı bulunmayan, masallarda geçen, insan yiyen, dev bir canavardır ve tek başına ne "*dev (giant)*" ne de "*canavar (monster)*" sözcükleri bütünüyle "*ogre*" yi ifade edemeyeceğinden, bunu açıklayan bir dipnot eklemek gereklidir. Cornwall'ın Güney Batı İngiltere'de bir kontluk olduğunu da yine bir dipnotta ek olarak bildirmek yerinde olur.

Şener'in, Dev'in arkadaşında niçin yedi yıl gibi uzun bir süre kaldığını; Dev'in konuşma güçlüğü çeken biri olduğunu ve anlatmak istediklerini ancak çok uzun bir sürede anlatabildiğini bildiren önemli bir ifadeyi; "for his conversation was limited" ı çeviride tamamen atlaması nedeniyle anlamın yok edilmesi (çeviri yokluğu) gözlemlenmektedir.

Can çevirisinde ise ilgili ifadelerin hiçbiri yer almamıştır. Bölüm tek bir cümleye indirgenmiş; yalnızca, özgün metinde bire bir yer almayan tek bir cümle ile Dev'in yedi yıldır orada bulunmadığı bildirilmiştir. Hem anlamın bulanıklaştırılması (bulanık anlam) hem de anlamın yok edilmesi (çeviri yokluğu) durumları bir arada gözlemlenir.

Örnek 3

“Trespassers will be Prosecuted.”

Tablo 10: *Bencil Dev* Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 3

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.24	İzinsiz Bahçeye Girenler Cezalandırılacaktır.	Bahçeye Cezalandırılacaktır
Şener, s.370	İzinsiz Girenler Cezalandırılacaktır.	Cezalandırılacaktır
Ertüzün, s.34	İzinsiz Girenler Yargılanacaktır.	Yargılanacaktır
Çelik, s.34	İzinsiz Girenler Dava Edilecektir.	
Can, s.59	İçeri Girmek Yasaktır.	Yasaktır
Sevin, s.33	Sınırı Geçenler Cezalandırılacaktır.	Sınır Cezalandırılacaktır
Yeltekin, s.34	Duvarı Aşanlar Cezalandırılacaktır.	Duvar Cezalandırılacaktır
Düz, s.30	İzinsiz Girenler Cezalandırılacaktır!	Cezalandırılacaktır

Hakmen-Özgüven'in kaynak metinde yer almayan “bahçeye” sözcüğünü kullanmaları anlamın aşırı yorumlanması (aşırı çeviri) durumuna bir örnek teşkil eder niteliktedir.

Yine Hakmen-Özgüven ile birlikte, Şener, Sevin, Yeltekin ve Düz'ün “prosecuted” sözcüğünün karşılığı olarak tercih ettikleri “cezalandırmak” sözcüğünün anlamın bozulmasına; yanlış anlam ortaya çıkmasına neden olduğu görünmektedir. “Prosecuted” Türkçede “yargılanmak” ve “dava edilmek” sözcükleriyle karşılır. Yargılama hakkı ancak resmi bir zümreye ait olup, bireylerin elinde olan yalnızca yargıca, mahkemeye vermek; dava etmektir. Bu durumda bağlama uygun düşen sözcük “dava edilmek” olacaktır. Ertüzün'ün ise ilgili sözcüğün karşılığı olarak “yargılanacaktır” 1 kullanmasıyla anlam kaymıştır; başka anlam üretilmiştir. Acaba Dev o kadar mı zalimdir ki, yargılama hakkını da kendinde görebilmekte; bahçesine girenleri yargılayacağını açıkça beyan etmektedir? Oysa kaynak metinden Dev ile ilgili böyle bir şüpheye düşmek olası değildir. Can çevirisinde de, “yasak” ya da “yasaklamak” ifadeleri özgün metinde yer almadığı gibi yine resmiyet çağrıştırmakta; bireylerin değil ancak kanunların yasak koyacağını düşündürmekte olduğu için anlamın bozulması (yanlış anlam) durumunun ortaya çıktığını söylemek olasıdır.

Sevin ve Yeltekin çevirilerinde kaynak metindeki “Trespassers” ın karşılığı olarak tercih edilmiş bulunan “Sınırı Geçenler” ve “Duvarı Aşanlar” ifadelerinin anlamın aşırı yorumlanmasına (aşırı

çeviriye) neden olduğu gözlenmektedir. Bağlama en uygun sözcük olarak “İzinsiz Girenler” önerilebilir.

Çelik'in ise bu noktada özgün metni tam olarak yansıtan bir çeviri gerçekleştirmiş olduğu söylenebilir.

Örnek 4

“The only people who were pleased were the Snow and the Frost. [...] and the Frost painted all the trees silver. Then they invited the North Wind to stay with them, and he came. [...] So the Hail came.”

Tablo 11: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 4

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.24	Bu işe memnun olanlar bir tek Kar ve Kırağı'ydı. [...] Don bütün ağaçları gümüş rengine boyadı. Sonra Kuzey Rüzgârı'nı da yanlarına davet ettiler, o da geldi. [...] Bunun üzerine Dolu da geldi.	Kırağı Don
Şener, s.371	Bu işten tek memnun olanlar kar ve kırağı idi. [...] Don bütün ağaçları gümüşü rene boyadı. Sonra kuzey rüzgârını da yanlarına çağırdılar ve o da geldi. [...] Bunun üzerine dolu da geldi.	kar kırağı don kuzey rüzgarı dolu
Ertüzün, s.34	Bu durumdan yalnızca Kar ve Ayaz memnundu. [...] Ayaz tüm ağaçları gümüşe boyadı. Sonra yanlarında kalması için çağırdıkları Kuzey Yeli geldi. [...] Böylece Dolu da geldi.	
Çelik, s.34	Halinden memnun olan yalnızca Kar ve Kırağı'ydı. [...] ve Kırağı bütün ağaçları gümüşe boyadı. Sonra Kuzey Rüzgârı'nı davet ettiler ve o da geldi. [...] Böylece Dolu da geldi.	
Can, s.60	–	–
Sevin, s.33	Memnun olanlar yalnızca Karla Dondu. [...] Don da bütün ağaçları gümüşle kapladı. Sonra Karayeli de yanlarına davet ettiler; o da geldi. [...] Dolu da geldi.	
Yeltekin, s.34-35	Hoşnut olanlar yalnızca Kar ve Don'du. [...] Don da bütün ağaçları gümüşle kapladı. Sonra Karayeli de yanlarına çağırdılar, o da geldi. [...] Dolu da geldi.	

Düz, s.30	Durumdan memnun olanlar, sadece Kar ve Kırağı idi. [...] Kırağı da bütün ağaçları gümüşe boyadı; sonra Kuzey Rüzgârı'nı da yanlarında kalmaya çağırdılar, o da geldi. [...] Böylece Dolu da geldi.	
-----------	--	--

Hakmen-Özgüven'in "the Frost" un karşılığı olarak ilk cümlede "Kırağı" yı, ikincisinde "Don" u, diğerlerinde ise tekrar "Kırağı" yı kullanması tutarsızlığa neden olabileceği için çevirinin tutarlılık arz etmesi bakımından aynı sözcüklerin metin içinde her zaman aynı sözcüklerle karşılanması önerilir. Burada, kaynak metinde "the Snow" ve "the Frost" sözcükleri aynı harfle başlamadığından "Kar ve Kırağı" yerine "Kar ve Don" seçeneği daha uygun görünmektedir.

Şener'in de Hakmen-Özgüven ile aynı noktada tam olarak aynı tutarsızlığa düşmesi; "Frost" un karşılığı olarak ilk cümlede "Kırağı" yı, diğerlerinde ise "Don" u kullanması ilginçtir. Şener'in ayrıca, kaynak metinde büyük harfle yazılarak ve insani özellikler eklenerek kişileştirilmiş birer unsur olan "the Snow, the Frost, the North Wind ve the Hail" i Türkçede küçük harfle "kar, don, kuzey rüzgârı ve dolu" şeklinde karşılaması da bu öğelerin kişileşip birer öykü karakterine dönüştüğünü göstermediği için anlamın eksik yorumlanmasına; eksik çeviriye neden olmuştur.

Can çevirisinde de, yine ilgili ifadelerin hiçbirinin yer almadığı görünmektedir. Bölüm iki cümleyle özetlenmiş; çimenlerin hâlâ karla örtülü olduğu, kuzey rüzgârlarının esmekte ve yağmurun yağmakta olduğu bildirilerek geçirilmiştir. Anlamın yok edilmesi (çeviri yokluğu) belirgindir.

Diğer tüm çevirilerin kaynak metinle uyumlu birer örnek teşkil ettiği söylenebilir.

Örnek 5

"So it was always winter there, and the North Wind and the Hail, and the Frost, and the Snow danced about through the trees."

Tablo 12: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 5

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.25	Böylece o bahçe hep kış kaldı. Kuzey Rüzgârı ile Dolu, Kırağı ile Kar ağaçların arasında dans edip durdular.	
Şener, s.371	Böylece o bahçe hep kış olarak kaldı. Kuzey rüzgârı ile dolu, kırağı ve kar ağaçların arasında dans etmeye devam ettiler.	
Ertüzün, s.35	Dolayısıyla burası hep Kış, hep Kuzey Yeli, hep Dolu, hep Ayaz'dı ve ağaçların arasında Kar oynaşmış duruyordu.	Hep Kış, hep Kuzey Yeli, hep Dolu, hep Ayaz "danced" birimi çevrilmemiş

		Kar oynaşıp duruyordu
Çelik, s.35	Bu yüzden orada mevsim hep Kış'tı ve Kuzey Rüzgârı, Dolu, Kırağı ve Kar, ağaçların arasında dans ediyordu.	Kış
Can, s.60	Onun bahçesinde Kuzey rüzgârları esiyordu... Kar vardı.. Buz vardı.. Ve bahçeye sürekli yağmur yağıyordu...	"winter" birimi çevrilmemiş "the Hail" birimi çevrilmemiş "danced" birimi çevrilmemiş yağmur yağıyordu
Sevin, s.34	Artık orası hep kıştı. Karayelle Kar, Doluyla Don ağaçların arasında dans edip durdular.	
Yeltekin, s.35	Artık orası hep kıştı. Karayel'le Kar, Dolu'yla Don ağaçların arasında dans edip durdular.	
Düz, s.29	Artık orası hep kıştı. Kuzey Rüzgârı, Dolu, Kırağı ve Kar ağaçların arasında dans edip durdular.	

Ertüzün'ün ilgili cümleyi bütünüyle farklı çevirdiği gözlenmektedir. Kişileştirilmiş tüm doğa olaylarının ağaçların arasında dans ettikleri ifadesi eksik yorumlanmıştır; ağaçların arasında dans edenin yalnızca Kar olduğu söylenmiştir; anlamın eksik yorumlanması, eksik çeviri durumu söz konusudur. Diğer taraftan, kaynak metindeki "bahçenin hep kış olduğu" gibi net ve yalın bir ifade de değiştirilmiş; diğer kişileşmiş doğa olaylarının kışla birlikte bahçede sürekli hüküm sürdükleri söylenmiştir; oysa kaynak metne göre onlar, Kar ile birlikte ağaçların arasında dans etmektedirler. Anlamın bozulması (yanlış anlam) da ayrıca söz konusudur.

Çelik özel isim şeklinde yazdığı "kışa (winter)" kaynak metinde yer almayan bir kişileştirilme kazandırmıştır. Anlamın aşırı yorumlanması; aşırı çeviri oluşmuştur.

Can çevirisinde ise kişileşmiş doğa olayları ve ağaçların arasında dans edip durdukları mevsimin hep kış olduğu ve "Dolu (the Hail)" yer almamaktadır. Ayrıca, kaynak metinle ilgisi olmayan "yağmur yağıyordu" ifadesi yer almaktadır. Göstergenin yok edilmesi; çeviri yokluğu ve anlamın bozulması (yanlış anlam) bir arada görülmektedir.

Diğer tüm çevirilerin kabul edilebilir nitelikte olduğu söylenebilir ancak aşağıdaki gibi bir çeviri de ayrıca önerilebilir:

Böylece, orası hep kış kaldı ve Kuzey Rüzgârı ile Dolu, Kar ve Don ağaçların arasında dans edip durdular."

Örnek 6

“And the Giant stole up behind him and took him gently in his hand, and put him up into the tree.”

Tablo 13: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 6

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.26	Dev onun arkasından dolandı, elini yavaşça eline aldı ve kaldırıp ağaca oturttu.	Elini yavaşça eline aldı
Şener, s.372	Dev onun arkasından dolaştı ve çocuğu yavaşça eline aldı ve kaldırıp ağaca oturttu.	
Ertüzün, s.36	Böylece Dev arkadan gizlice sokuldu ve usulca oğlanın elini tutup onu ağaca çıkardı.	Usulca oğlanın elini tutup
Çelik, s.36	Dev, çocuğa sessizce arkadan yaklaştı ve onu nazikçe kucaklayıp ağaca çıkardı.	Onu nazikçe kucaklayıp
Can, s.61	Dev, sessizce çocuğa yaklaştı. Ve usulca tutup ağaca çıkardı, ...	Usulca tutup
Sevin, s.35-36	Dev de arkasından gizlice yaklaşıp yavaşça onu ellerinin arasına aldı ve ağacın üstüne koyuverdi.	Yavaşça onu ellerinin arasına aldı
Yeltekin, s.37	Dev de arkasından gizlice yaklaşıp yavaşça onu ellerinin arasına aldı ve ağacın üstüne koyuverdi.	Yavaşça onu ellerinin arasına aldı
Düz, s.32	Dev de gizlice arkasından yaklaşıp yavaşça onu ellerinin arasına alarak ağaca çıkardı.	Yavaşça onu ellerinin arasına alarak

Dev'in küçük çocuğu nazikçe kendi eline (avucunun içine) alarak ağaca koyduğunu belirten ifadeyi Dev'in çocuğun elinden tutarak onu ağaca çıkardığı biçiminde yorumlayan Hakmen-Özgüven ile Ertüzün çevirilerinde ve Dev'in çocuğu kucaklayarak ağaca çıkardığını söyleyen Çelik çevirisinde anlamın bozulması (yanlış anlam) gözlenmektedir. Yalnızca, “usulca tutup ağaca çıkardı.” ifadesini kullanmakla yetinen Can'ın anlamın bulanıklaştırılmasına (bulanık anlama) neden olduğu görülmektedir. Kaynak metindeki “çocuğu eline aldı.” ifadesinin yerine “onu ellerinin arasına aldı” biçiminde bir ifade getiren Sevin, Yeltekin ve Düz'ün de yine anlamın bozulmasına (yanlış anlama) neden oldukları söylenebilir.

Şener çevirisi kabul edilebilir görünmekle birlikte aşağıdaki gibi bir çeviri de önerilebilir:

Dev çocuğun arkasından sessizce yaklaştı ve onu nazikçe eline alarak ağacın üstüne koyuverdi.

Örnek 7

“All day long they played, and in the evening they came to the Giant to bid him good-bye.”

Tablo 14: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 7

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri	
Hakmen-Özgüven, s.26	Gün boyu oynadılar, akşam olduğunda Dev onlara veda etti.	Dev onlara veda etti.	
Şener, s.373	Gün boyu oynadılar, akşam olduğunda dev onlara veda etti	Dev onlara veda etti.	
Ertüzün, s.36	Çocuklar bütün gün oynadı ve akşam olunca Dev'in yanına gelip ona veda ettiler.		
Çelik, s.36	Çocuklar bütün gün oynadılar ve akşam hoşça kal demek için Dev'in yanına geldiler.		
Can, s.62	Çocuklar bütün gün akşama kadar bahçede oynadılar. Ayrılırken gelip dev'e: "Allahaismarladık" dediler.		
Sevin, s.36	Bütün gün oynadılar. Akşam olunca Deve Allahaismarladık demiye ⁵ geldiler.		
Yeltekin, s.37	Çocuklarla Dev, bütün gün oynadılar. Akşam olunca Dev'e hoşça kal demeye geldiler.		
Düz, s.32	Çocuklar bütün gün oynadılar, akşam olunca da Dev'e veda etmeye geldiler.		

Çocukların tüm gün bahçede oynadıklarını, akşam olunca da gelip Dev'e veda ettiklerini bildiren ifadenin Hakmen-Özgüven ve Şener çevirilerinde Dev'in çocuklara veda ettiği şeklinde yer alıyor olması bir anlamın çarpıtılması (karşıt anlam) örneğidir.

Diğer çevirilerin hepsi kabul edilebilir niteliktedir.

Örnek 8

"For on the palms of the child's hands were the prints of two nails, and the prints of two nails were on the little feet."

⁵ Çeviri metinde bu şekilde yazılmıştır.

Tablo 15: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 8

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.27	Çünkü çocuğun avuçlarında iki çivi izi vardı, ayaklarında da.	
Şener, s.373	Çünkü çocuğun avuçlarında iki çivi izi vardı.	“and the prints of two nails were on the little feet.” birimi çevrilmemiş
Ertüzün, s.37	Çünkü çocuğun avuç içlerinde de, küçük ayaklarında da birer mıh izi vardı.	
Çelik, s.37	Çünkü çocuğun avuç içlerinde ve küçük ayaklarının üzerinde birer çivi izi vardı.	
Can, s.63	Çocuğun elleriyle ayaklarında ikişer iz vardı.	“The prints of two nails” birimi çevrilmemiş
Sevin, s.37	Çünkü çocuğun avuçlarında ikişer tane çivi izi vardı, iki çivi izi de ayaklarında.	
Yeltekin, s.39	Çünkü çocuğun avuçlarında ikişer tane çivi izi vardı, iki çivi izi de ayaklarında.	
Düz, s.33	Çünkü çocuğun avuçlarında iki tane çivi vardı, iki tane de o minik ayaklarında.	“The prints of two nails” birimi çevrilmemiş

Düz çevirisinde, çocuğun ellerinde ve ayaklarında çivi izleri olduğunu bildiren ifadenin, çocuğun ellerinde ve ayaklarında çiviler olduğunu bildiren bir ifade biçiminde yer alması sonucu anlamın bozulması (yanlış anlam) oluşmuştur.

Şener çevirisindeki, çocuğun ayaklarında da birer çivi izi bulunduğunu bildiren ifadenin yokluğu (anlamın yok edilmesine; çeviri yokluğuna bir örnek olarak) ve Can çevirisindeki, çocuğun ellerinde ve ayaklarında yer alan izlerin birer çivi izi olduğunu bildiren ifadenin yokluğu (anlamın yok edilmesine; çeviri yokluğuna diğer bir örnek olarak) özellikle önemlidir. Çok önemli bir göstergenin yokluğu metnin anlam evrenini temelden zedelemiştir. Çözümleme ışığında ortaya koyulacak bir çeviriyle önlenebilecek bir durum meydana gelmiştir; metindeki Hıristiyanlık izi ve küçük çocuk karakteri üzerinden gerçekleştirilen Hz. İsa göndermesi kaybedilmiştir.

Diğer çeviriler kabul edilebilir nitelikte olmakla birlikte, en uygun çevirinin aşağıdaki gibi olabileceğini söylemek mümkündür:

Çünkü çocuğun hem avuçlarında hem de minik ayaklarında birer çivi izi vardı.

Örnek 9

“And when the children ran in that afternoon, they found the Giant lying dead under the tree, all covered with white blossoms.”

Tablo 16: Bencil Dev Öyküsünün Türkçe Çevirilerinde Anlam Bozucu Eğilimler, Örnek 9

Çevirmen	Çeviri Metinleri	Çözümleme Verileri
Hakmen-Özgüven, s.27	Çocuklar o gün akşamüzeri koşarak bahçeye <i>doluştuklarında</i> ağacın altında Dev'in ölüsünü buldular, baştan aşağı beyaz çiçeklerle donanmıştı.	Doluştuklarında “Lying” birimi çevrilmemiş
Şener, s.374	Çocuklar akşamüzeri koşarak bahçeye geldiklerinde ağacın altında devin ölü <i>bedenini</i> buldular. O baştanbaşa beyaz çiçeklerle kaplanmıştı.	Bedenini “Lying” birimi çevrilmemiş
Ertüzün, s.37	O gün öğleden sonra çocuklar oynamak için geldiklerinde Dev'in ölmüş olarak ağacın altında yattığını gördüler; baştan ayağa beyaz çiçekler içindeydi.	
Çelik, s.38	O öğleden sonra bahçeye koşan çocuklar Dev'i ağacın altında her yanı beyaz çiçeklerle kaplı bir halde ölmüş buldular.	“Lying” birimi çevrilmemiş
Can, s.64	O gün, öğleden sonra bahçeye gelen çocuklar, dev'i ağacın altında ölü olarak buldular. Ağaç, bembeyaz çiçeklerle bezeliydi...	“Lying” birimi çevrilmemiş Ağaç, bembeyaz çiçeklerle bezeliydi...
Sevin, s.38	Çocuklar akşam koşa koşa <i>içeri girdikleri zaman</i> baştan başa beyaz çiçeklere bürünmüş ağacın altında Dev'in ölüsünü buldular.	Akşam İçeri girdikleri zaman Baştan başa beyaz çiçeklere bürünmüş ağaç “Lying” birimi çevrilmemiş
Yeltekin, s.39	Çocuklar <i>akşam</i> koşa koşa <i>içeri girdikleri zaman</i> baştan başa beyaz çiçeklere bürünmüş ağacın altında Dev'in ölüsünü buldular.	Akşam İçeri girdikleri zaman Baştan başa beyaz çiçeklere bürünmüş ağaç “Lying” birimi çevrilmemiş
Düz, s.34	Çocuklar o gün ikinci üzeri koşarak bahçeye geldiklerinde bembeyaz çiçeklere bürünmüş ağacın altında Dev'i ölü halde yatıyor buldular.	Bembeyaz çiçeklere bürünmüş ağacın altında

Hakmen-Özgüven'in ve Şener'in ilgili noktalara, özgün metinde açıkça yer almayan "doluşmak" ve "beden" sözcüklerini eklemeleri birer anlamın aşırı yorumlanması (aşırı çeviri) durumunun meydana gelmesine neden olmuştur.

Yine Hakmen-Özgüven ve Şener ile birlikte Çelik'in de "lying" ifadesini çevirmeden atlamaları birer anlamın yok edilmesi (çeviri yokluğu) örneğidir.

Can çevirisinde de "lying" ifadesinin atlanması sonucu oluşan anlamın yok edilmesi (çeviri yokluğu) ve bembeyaz çiçeklerle kaplı olanın ağacın altında cansız yatmakta olan dev değil de ağaç olduğunu bildiren " Ağaç, bembeyaz çiçeklerle bezeliydi..." şeklinde yanlış bir ifade kullanılması nedeniyle oluşan anlamın bozulması (yanlış anlam) görülür.

Sevin'in, kaynak metindeki "afternoon" a karşılık olarak "akşam" ı kullanması anlamın bozulmasına (yanlış anlama) neden olmuştur. Kaynak metinde açıkça yer almayan "içeri girdikleri zaman" ifadesini kullanması da anlamın aşırı yorumlanmasına (aşırı çeviriye) neden olmuştur. Sevin de yine "lying" ifadesini atlayarak anlamın yok edilmesine (çeviri yokluğuna) ve "Baştan başa beyaz çiçeklere bürünmüş ağaç" şeklinde yanlış bir ifade kullanarak anlamın bozulmasına (yanlış anlama) neden olmuştur.

Yeltekin'in, tam olarak Sevin ile aynı biçimde, kaynak metindeki "afternoon" un karşılığı olarak "akşam" ı kullanması anlamın bozulmasına (yanlış anlama) neden olmuştur. Kaynak metinde açıkça yer almayan "içeri girdikleri zaman" ifadesini kullanması da anlamın aşırı yorumlanmasına (aşırı çeviriye) neden olmuştur. Yeltekin de yine "lying" ifadesini atlayarak anlamın yok edilmesine (çeviri yokluğuna) ve "Baştan başa beyaz çiçeklere bürünmüş ağaç" şeklinde yanlış bir ifade kullanarak anlamın bozulmasına (yanlış anlama) neden olmuştur.

Düz'ün kullanmış olduğu "Bembeyaz çiçeklere bürünmüş ağacın altında" şeklinde yanlış bir ifade de anlamın bozulmasına (yanlış anlam oluşmasına) yol açmıştır. Ertüzün çevirisi ise, kabul edilebilir görünmekle birlikte, ilgili bölüm için şöyle bir çevirinin daha yerinde olacağı düşünülebilir:

Öğleden sonra bahçeye koşan çocuklar Dev'i o ağacın altında, üzeri tamamen beyaz çiçeklerle kaplanmış, cansız yatarken buldular.

4. Sonuç

Bu çalışmada Oscar Wilde'ın The Selfish Giant (Bencil Dev) başlıklı öyküsü çözümlenmiştir. Metnin düz ve dolaysız kurgusu ile birlikte, oldukça kolay anlaşılabilir düzeyde bir İngilizce ile kaleme alınmış olması çözümlene sürecini rahatlatmıştır. Varılan son nokta öncelikle, her ne kadar düz ve dolambaçsız görünse de, ne kadar yalın bir dille kaleme alınmış da olsa yazınsal bir metnin anlam evreninin aslında çok derin olabileceğidir. Eserin, fantastik öğeler içeren, masalsı bir çocuk öyküsü olmanın çok daha ötesinde bir niteliğe sahip olduğu göstergebilimsel çözümlene ışığında ortaya çıkmıştır.

Her çevirmenin öncelikle nitelikli bir okur olmasının gerekliliği de, görünürde bu kadar yalın ve somut olan bir eserin çevirileri incelendiğinde çevirmenlerin içine düştüğü belirlenen anlam bozucu eğilimlerle ayrıca kendini göstermektedir. Metnin sekiz farklı çevirisi değerlendirildiğinde çevirmenlerin ellerinde olmadan kapıldıkları anlam bozucu eğilim türleri ve bu eğilim türlerinin

sıklıkla rastlanma sıralaması şöyle belirlenmiştir: “Anlamın bozulması” eğilimi (yirmi beş noktada), “anlamın yok edilmesi” eğilimi (on beş noktada), “anlamın aşırı yorumlanması” (on dört noktada), “anlamın kaydırılması” (sekiz noktada), “anlamın bulanıklaştırılması” (dört noktada), “anlamın eksik yorumlanması” (üç noktada) ve son olarak da “anlamın çarpıtılması” eğilimi (iki noktada). “Anlamın saptırılması” ve “anlamın parçalanması” eğilimleri ise, kaynak metnin bu çalışmada ele alınan sekiz farklı Türkçe çevirisinin hiçbirinde gözlemlenmemiştir.

Burada elde edilen bulgular; belirlenen anlam bozucu eğilim türleri ve sıklıkları, kaynak metnin özelliklerine, incelenen çeviri dillerinin özelliklerine ve çevirmenlerin bireysel tercihlerine bağlı olarak değişkenlik gösteren olgulardır. Her inceleme için; her durum için ortaya çıkan sonuç tablosu farklı olabilecektir. Ancak, bu çalışmanın sonucuna göre de varlıkları en yüksek oranda belirlenen “anlamın bozulması”, “anlamın kaydırılması”, “anlamın bulanıklaştırılması” ve “anlamın eksik yorumlanması” eğilimlerinin diğer eğilim türlerine oranla genellikle en sık rastlanan türler olduğu ve ayrıca yine diğer türlerin olduğu gibi, dil ve metin özelliklerine ya da çevirmen tercihlerine bağlı olarak değil de, doğrudan çevirmenin kaynak metni yeterli okuyamamasına bağlı olarak meydana geldikleri söylenebilir.

Sonuç olarak, anlam bozucu eğilimlere her çeviri metinde belli oranlarda rastlamak olasıdır. Bu eğilimlerin kimi zaman çevirilerde anlamı gerçekten sarsacak boyutta dönüştürürken, kimi zaman da kabul edilebilir boyutlarda değiştirdikleri söylenebilir. Çeviri olgusunun doğası gereği oluşacak bazı yitimlerin ve değişimlerin tamamen önüne geçebilmek mümkün olmasa da sayılarını azaltabilmek ve şiddetlerini hafifletebilmek mümkün görünmektedir. Bunun için de, nitelikli bir çeviri gerçekleştirmek isteyen bir çevirmenin öncelikle, kaynak metni nitelikli bir biçimde okuyabilmesi; eserde yer alan görünür ya da örtük göstergeleri büyük bir özenle kavramaya çalışması ve doğru yorumlayabilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, “söz konusu olan kısa bir öykü ise, göstergibilimsel çözümleme çeviriye ayrı bir katkı sunabilir, zira kısa öyküde anlam evrenini oluşturan ve sonuca bağlayan göstergelerin sayısı sınırlıdır. Az sözcükle çok şey ifade edilir ve bu nedenle de göstergelerin atlanmaması kısa öyküde özel önem taşır” (Tuna, 2016: 76). Göstergibilimin çevirmene ne kadar yardımcı olabileceği tam da burada kendini gösterir. Elbette tüm çevirmenlerin çevirecekleri her eseri bir göstergibilimci kadar titiz ve ayrıntılı bir çözümlemeye tabi tutmalarını beklemek de olası değildir ancak çevirmen göstergeleri okumayı bilen kişi olmalıdır. Zira çeviri, göstergeleri ‘yakalamak’ ve ‘yeniden üretmek’ üstüne temellenir ve tam olarak da bu niteliğiyle, göstergibilimsel bir etkinliktir. İşte bu nedenle, çevirmen, gerçek bir gösterge okuryazarı olmalıdır (Öztürk Kasar, 2016: 7-11).

Kaynakça

Coquet, Jean-Claude. (1989). Prolegomena to modal analysis. Paul Perron, Frank Collins, (Ed.), Paris School Semiotics 1. (s. 141-150). Philadelphia: John Benjamin Publishing Company.

Gardin, Nanon., Olorenshaw, Robert., Gardin, Jean., Klein, Oliver. (2014). Larousse semboller sözlüğü. Prof. Dr. Ömer Faruk Harman, Prof. Dr. İsmail Taşpınar (Ed.). (B. Akşit, Çev.). İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayın ve Dağıtım.

Greimas, Algirdas Julien. (1987). On meaning: selected writings in semiotic theory. Paul Perron, Frank Collins (Ed), Theory and history of literature, Vol 38. Minneapolis: University of Minnesota Press, s. 188

Kuleli, Mesut., Ural, Gökhan. (2015). Gösterge Çözüm Yöntemi ile William Shakespeare'in "Merchant Of Venice" Eserinde Mitolojik ve İkonografik Göndergelerin Saptanması ve Türkçe Çevirilerinin Değerlendirilmesi. Uluslararası Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi. 13. s.1-24. Doi Number: 10.12973/dee.11.264.

Öztürk Kasar, Sündüz. (2009). Un chef-d'œuvre très connu: Le chef-d'œuvre Inconnu de Balzac. Commentaires d'une traduction à l'autre laissant des traces. M. Nowotna, A. Moghani (Ed.), Les Traces du Traducteur. (s. 187-211). Paris: Publications de l'INALCO.

Öztürk Kasar, Sündüz. (2012). Jean-Claude Coquet ile Bir Dil Görüngübilimine Doğru. XII. Uluslararası Dil, Yazın, Değişim Sempozyumu, Edirne: Trakya Üniversitesi, 18-20 Ekim 2012, s. 427-433.

Öztürk Kasar Sündüz. (2013). Traduire les signes en sciences sociales. S. Schwerter, J. K. Dick., (Ed) Traduire: Transmettre or trahir? Reflexions sur la traduction en sciences humaines. Paris: Editions de la Maison des Sciences de l'Homme, s. 193-194

Öztürk Kasar, Sündüz. (2016). Roland Barthes, Honoré de Balzac ve Gösterge Okuryazarlığı. Roland Barthes, S/Z içinde. (S. Öztürk Kasar, Çev.). İstanbul: SEL Yayıncılık.

Öztürk Kasar, Sündüz (2017). Jean-Claude Coquet ve Söyleyenler Kuramı. Prof. Dr. Ayşe Eziler Kıran'a Armağan. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, s. 183- 199

Öztürk Kasar, Sündüz., Kuleli, Mesut. (2016). Antony and Cleopatra Oyununun Göstergebilimsel Çözümlemesi ve Çeviri Göstergebilimi Bakış Açısıyla Türkçe Çevirilerinin Değerlendirilmesi. RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi. s.5. Nisan 2016, s. 98-123.

Öztürk Kasar, Sündüz., Tuna, Didem. (2015). Yaşam, Yazın ve Yazın Çevirisi İçin Gösterge Okuma. Frankofoni Ortak Kitap no: 27, Ankara: 2015, s. 457-482.

Öztürk Kasar, Sündüz., Tuna, Didem. (2016). Idéologie et abus de texte en turc. Astrid Guillaume (Ed). Idéologie et Traductologie. (pp 87-103). Paris: L'Harmattan.

Öztürk Kasar, Sündüz., Tuna, Didem. (2017). Shakespeare in Three Languages: Reading and Analyzing Sonnet 130 and its Translations in Light of Semiotics. IJLET International Journal of Languages' Education and Teaching. Volume 5, Issue 1, April 2017. www.ijlet.com. DOI Number: 10.18298/ijlet.1723, s. 170-181.

Saussure, Ferdinand de. (1998). Genel Dilbilim Dersleri. (Berke Vardar, Çev.). İstanbul: Multilingual.

Tuna, Didem. (2016a). Çevirmek İçin Çözümlemek: Bel Kaufman'ın Sunday in the Park Başlıklı Öyküsünde Anlam Arayışı. RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi. s.5. Nisan 2016, s. 76-97.

Tuna, Didem. (2016b). Oktay Rifat'ın Tecelli Başlıklı Şiiri Üzerinden Çeviriyi Göstergebilimle Buluşturmak. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi. s. 35. Haziran 2016. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.21497/sefad.51436>, p.33-52.

Wilde, Oscar. (1962). The Happy Prince and Other Stories. London: Penguin Puffin Books.

Wilde, Oscar. (2001). Dünya Edebiyatından Seçmeler Hikâyeler I O. Wilde. (N. Sevin, Çev.). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Wilde, Oscar. (2006). Masallar. (R. Can, Çev.). Ankara: Kalan Yayınları.

Wilde, Oscar. (2008). Mutlu Prens. (Ö. Çelik, Çev.). İstanbul: Say Yayınları.

-
- Wilde, Oscar (2010). Mutlu Prens ve Diğer Masallar. (O. Düz, Çev.). Ankara: İmge Kitabevi
- Wilde, Oscar (2012). , Mürver Ağacı, Toplu Öyküler (S. Ertüzün, Çev.). İstanbul: Can Yayınları.
- Wilde, Oscar. (2013). Mutlu Prens, Bütün Masallar, Bütün Öyküler. (R. Hakmen & F. Özgüven, Çev.). İstanbul: İşBankası Kültür Yayınları.
- Wilde, Oscar (2014). Oscar Wilde Bütün Eserleri (İ. Şener, Çev.). İstanbul: Mitra Yayınları.
- Wilde, Oscar (2014). Oscar Wilde Öyküler (Ş. Yeltekin, Çev.). İstanbul: Mutena Yayınları.
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.593571a1ad1274.86509596 (Erişim Tarihi: 04.06.2017)
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.593572f4617831.28889061 (Erişim Tarihi: 04.06.2017)
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.593572ff316e81.30007289 (Erişim Tarihi: 04.06.2017)
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5935737e59fb41.65085336 (Erişim Tarihi: 04.06.2017)